

Zalozcznik nr 20 102

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W PYRZYCACH

ul. Młodych Techników 5a
74-200 PYRZYC
tel./ fax. (91) 5703428
e-mail: psse.pyrzyce@pis.gov.pl

Pyrzyce, dnia 14.05.2021r.

NHK.9011.1.2.2021

Burmistrz Pyrzyce
Plac Ratuszowy 1
74-200 Pyrzyce

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach w nawiązaniu do pisma znak: OCiZK.5520.38.2021.KJ z dn. 22.03.2021r przesyła w załączeniu ocenę stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej miasta i gminy Pyrzyce w roku 2020.

z powiatowem
PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Pyrzycach
mgr Iga Sindrewicz

Załącznik:

„OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY
PYRZYCE W ROKU 2020”

Otrzymują:

1. Adresat.
2. A/a

Temat: Ocena stanu sanitarnego i syt.epidemiologicznej miasta i gminy Pyrzyce w roku 2020

Nadawca: "PSSE Pyrzyce" <psse.pyrzyce@pis.gov.pl>

Data: 14.05.2021, 10:57

Adresat: <obrona_cywilna@pyrzyce.um.gov.pl>

PPIS w Pyrzycach przesyła w załączeniu Ocenę stanu sanitarnego i syt. epidemiologicznej miasta i gminy Pyrzyce w roku 2020.

Z poważaniem,
Karolina Berdzik
Specjalista

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
ul.Młodych Techników 5a
74-200 Pyrzyce
<https://www.gov.pl/web/psse-pyrzyce/>
e-mail: psse.pyrzyce@pis.gov.pl

"Informujemy, że Administratorem Danych Osobowych jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach z siedzibą przy ul. Młodych Techników 5A, 74-200 Pyrzyce. Każda osoba przesyłając wiadomość zawierającą jej dane osobowe drogą elektroniczną ma prawo dostępu do tych danych, żądania ich usunięcia, sprostowania, ograniczenia przetwarzania lub sprzeciwu wobec ich przetwarzania w związku z jej szczególną sytuacją. Przesyłane dane będą przetwarzane wyłącznie w zakresie i celu niezbędnym do udzielenia odpowiedzi."

-----Original Message-----

From: ksero@pssepyrzyce.pl [<mailto:ksero@pssepyrzyce.pl>]

Sent: Friday, May 14, 2021 11:03 AM

To: SEKRETARIAT <psse.pyrzyce@pis.gov.pl>

Subject: Ksero SANEPID PYRZYCE

Ten e-mail był wysłany z "Ksero"(MP 2553).

Data skanowania: 14.05.2021 11:03:05 (+0200) Zapytania do:
psse.pyrzyce@pis.gov.pl

— Załączniki: —

20210514110306316.pdf

3,6 MB

104

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I
GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
MIASTA I GMINY PYRZYCE
W ROKU 2020**

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I
GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

Spis treści

Wstęp.....	3
Działalność w zakresie Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	6
Działalność w zakresie Epidemiologii	14
Działalność w zakresie Higieny Pracy	18
Działalność w zakresie Higieny Komunalnej	22
Działalność w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży.....	30
Działalność w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	37
Działalność w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....	38

Wstęp

Głównym celem działania w 2020 r. było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki i prekursory narkotyków, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia.

Cel ten realizowany był poprzez następujące kierunki działania:

- Prowadzenie nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych na 2020 r. ze szczególnym uwzględnieniem podejmowania działań dotyczących egzekwowania wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych przez zobowiązanych, nadzoru nad dystrybucją preparatów szczepionkowych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS), w tym także zapewnienie „łańcucha chłodniczego” podczas magazynowania i transportu.
- Sprawowanie bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzoru w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych określonych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j.Dz. U. z 2019 r. poz.1239) ze szczególnym uwzględnieniem chorób występujących ogniskowo oraz zakażeń szpitalnych celem minimalizacji zagrożeń dla zdrowia publicznego.
- Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zgodnie z obowiązującymi przepisami i we współpracy z organizacjami unijnymi.
- Prowadzenie działań w ramach systemu RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) oraz ACC (Augmentative and Alternative Communication).
- Nadzór nad bezpieczeństwem produktów kosmetycznych.
- Nadzór nad żywnością prozdrowotną (środkami spożywczymi objętymi obowiązkiem powiadamiania o pierwszym wprowadzeniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tj. suplementami diety, żywnością dla określonych grup, żywnością wzbogaconą).
- Udział w przygotowaniach imprez masowych i zabezpieczeniu sanitarnym ich przebiegu.
- Realizacja zaleceń pokontrolnych i audytowych (wewnętrznych, zewnętrznych) w obszarze bezpieczeństwa żywności.

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

- Kontynuowanie i utrzymanie wzmożonego nadzoru sanitarnego w obiektach żywnościowych zlokalizowanych w miejscowościach o natężonym ruchu turystycznym.
- Aktualizacja informacji w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, a także produktów kosmetycznych na stronie internetowej Stacji (w tym BIP).
- Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, w szczególności nad warunkami higieny środowiska, pracy oraz wypoczynku i rekreacji, przy zajmowaniu stanowisk na wniosek organu administracji lub zainteresowanego podmiotu, dotyczących m.in. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego oraz oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.
- Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, w szczególności nad warunkami higieny środowiska, pracy oraz wypoczynku i rekreacji, przy wydawaniu opinii i decyzji na wniosek organu administracji lub zainteresowanego podmiotu, na poszczególnych etapach realizacji inwestycji w obiektach istniejących i planowanych (m.in. projektowanie, zmiana sposobu użytkowania, dopuszczenie do użytkowania obiektu budowlanego, uzyskiwania odstępstw od przepisów warunków technicznych) w szczególności obiektów i urządzeń objętych bieżącym nadzorem przez Państwową Inspekcję Sanitarną.
- Sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno –sanitarnymi zgodnie z obowiązującą procedurą kontroli w obiektach edukacji, opieki, wychowania dzieci i młodzieży, w tym w szkołach, przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, placówkach oświatowo wychowawczych, żłobkach, klubach dziecięcych, a także wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
  - Sprawowanie nadzoru w zakresie higieny procesów nauczania i wychowania.
  - Opracowanie meldunków z wypoczynku zimowego oraz letniego dzieci i młodzieży
  - Sporządzenie informacji o stanie przygotowania szkół do rozpoczęcia roku szkolnego.
  - Dokonanie oceny posiadania certyfikatów wyposażenia i sprzętu w szkołach i placówkach.
  - Podejmowanie działań zmierzających do rozwiązywania problemów higieny dzieci i młodzieży związanych z warunkami higieniczno – sanitarnymi w nadzorowanych placówkach.
  - Prowadzić postępowania administracyjne w zakresie higieny dzieci i młodzieży.

106

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I
GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

- Dokonywanie oceny warunków higieniczno – sanitarnych w placówkach przeznaczonych na pobyt dzieci i młodzieży.
- Ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.
- Sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 (zał.1 rozporządzenie WE Nr 273/2004).
- Eliminowanie zagrożeń stwarzanych przez środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne oraz sprawowanie nadzoru nad substancjami psychoaktywnymi.
- Sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.
- Nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, nieruchomościami oraz środkami transportu publicznego.
- Nadzór nad spełnieniem wymogów postępowania ze zwłokami i szczątkami.
- Inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i monitorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.
- Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu wpływu „nowych narkotyków” na zdrowie ludzi, w tym prowadzenie edukacyjnych kampanii społecznych, podnoszenie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz zasad przeciwdziałania ich nabywania i spożywania.
- Nadzór nad warunkami sanitarnymi obszarów zurbanizowanych oraz tras turystycznych.
- Nadzór nad spełnieniem wymagań określonych w ustawie z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium.
- Nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania.
- Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
- Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli i na pływalniach.
- Dokonanie oceny stanu sanitarnego powiatu za rok 2019.
- Współpraca z organami kontroli granicznej, instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organami nadzoru sanitarnego państw Unii Europejskiej i innych Państw.

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

- Monitorowanie zagrożeń zdrowotnych występujących w innych krajach.

Czynności nadzоровe na terenie Gminy Pyrzyce wykonywane są przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy do spraw:

- 1) higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- 2) epidemiologii,
- 3) higieny pracy,
- 4) higieny komunalnej,
- 5) higieny dzieci i młodzieży
- 6) zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Działalność edukacyjna popularyzująca zasady higieny i zdrowia, promowanie zdrowego stylu życia należy do zadań pracownika zatrudnionego na stanowisku pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

Działalność w zakresie Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Do zadań pionu Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku należy stały nadzór sanitarny nad warunkami produkcji, obrotu i jakości zdrowotnej środków spożywczych, kosmetyków oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w szczególności:

- prowadzenie bieżących, tematycznych oraz interwencyjnych kontroli sanitarnych dotyczących higieny produkcji i obrotu żywnością;
- nadzór nad obrotem kosmetykami oraz przedmiotami użytku;
- nadzór nad transportem żywności oraz handlem obwoźnym;
- pobieranie próbek żywności, przedmiotów użytku oraz kosmetyków w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności;
- rozpatrywanie wniosków na niewłaściwą jakość zdrowotną środków spożywczych oraz stan sanitarny obiektów;
- udział w opracowaniu ognisk zatruc pokarmowych;
- podejmowanie działań w stosunku do niebezpiecznej żywności znajdującej się w obrocie na podstawie powiadomień alarmowych z obszaru kraju i wspólnoty europejskiej w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności (RASFF);

107

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I
GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

- prowadzenie bazy danych obiektów żywnościowo - żywnościowych:
- współpraca z innymi jednostkami zajmującymi się nadzorem nad jakością zdrowotną żywności, jak Inspekcja Weterynaryjna, Państwowa Inspekcja Handlowa;
- sporządzanie sprawozdań z zakresu prowadzonych działań.

1. Zakres nadzoru sanitarnego

Nadzorem sanitarnym na terenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pyrzycach w 2020r. objęto **1 469** zakładów, w tym **603** na terenie gminy Pyrzyce:

- produkcji żywności – **1092** obiekty, w tym:

- produkcja pierwotna – 1069, co stanowi 72,80 % wszystkich zakładów

- obrotu żywnością – 270 obiektów, w tym 38 środków transportu

- żywienia zbiorowego – 95 obiekty

w tym:

- zakłady żywienia zbiorowego otwarte – 28
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte – 67

- wytwórnictwa materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – 1,

- obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością – 7,

- obrotu kosmetykami – 4 obiekty.

W 2020r. skontrolowano 177 obiektów,

VI. ogółem przeprowadzono 191 kontroli sanitarnych w zakładach będących pod nadzorem Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Pyrzycach,

VII. oceniono na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego – 61 zakładów,

VIII. łącznie wydano 90 decyzji, w tym:

- dotyczące poprawy stanu sanitarno - technicznego – 5,

- z rygorem natychmiastowej wykonalności -3

- zmieniające (dotyczące zmiany terminu wykonania uchybień sanitarnych) – 2,

- zatwierdzające zakład w ciągu roku – 26,

- zatwierdzające warunkowo zakład w ciągu roku – 2

- umarzające postępowanie administracyjne – 5,

ponadto wydano 18 decyzji wykreślających zakład z rejestru zakładów podlegających organom urzędowej kontroli PIS

6) w 3 przypadkach ukarano osoby winne zaniedbań w zakresie braku przestrzegania podstawowych wymagań sanitarnych mandatami karnymi na sumę 700 zł

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

- 7) wystosowano 29 decyzji płatniczych na kwotę 2617 zł
- 8) w ramach nadzoru nad jakością zdrowotną produktów pobrano 111 próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu w tym 3 kosmetyków.

2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków

2.1 Zakłady produkcji żywności

Na terenie gminy Pyrzyce w 2020 roku funkcjonowało 15 zakładów produkcji żywności, w tym: 7 automatów do lodów, 1 piekarnia, 2 cukiernie, 1 wytwórnia koncentratów spożywczych, 1 zakład wytwórni win, 1 zakład garmażeryjny oraz 2 zakłady konfekcjonujące artykuły spożywcze. Zakłady funkcjonują w oparciu o zasady systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP) oraz dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej. Ponadto 417 zakładów jest wpisanych do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z art. 61 i 63 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia jako podmioty prowadzące produkcję pierwotną oraz 3 zakłady w ramach rolniczego handlu detalicznego.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 24 kontrole w zakładach produkcyjnych na terenie gminy Pyrzyce. W dwóch zakładach stwierdzono nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie stwierdzonych wcześniej nieprawidłowości i poprawę stanu sanitarnego zakładów.

W roku 2020r. w jednym zakładzie stwierdzono niewłaściwej jakości próbki lodów - stwierdzono naruszenie wymagań mikrobiologicznych zawartych w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz.U.UE L z dnia 22 grudnia 2005r.) ze względu na podwyższoną zawartość *Enterobacteriaceae*- liczba w 1 g, oraz naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych zawartych w Ustawie z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie nieprawidłowej jakości lodów z automatu. Przedsiębiorca pismem zobowiązał się do skutecznej dezynfekcji urządzeń mogących mieć wpływ na jakość produkowanych lodów, przeprowadzenia dodatkowych szkoleń personelu, ustalenia przyczyny zanieczyszczenia oraz zaniechania produkcji i sprzedaży lodów z automatu do momentu uzyskania prawidłowych wyników badań. W ramach kontroli sprawdzającej pobrano powtórnie próbki lodów z automatu, badania laboratoryjne wykazały, że lody z automatu spełniają wymagania mikrobiologiczne zawarte w Rozporządzeniu

103

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz.U.UE L z dnia 22 grudnia 2005r.) oraz wymagania higieniczne i zdrowotne zawarte w Ustawie z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

2.2 Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

W roku 2020 na terenie gminy Pyrzyce ujęto w ewidencji 22 zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym 7 restauracji i 12 małych gastronomii. Przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych, w tym 1 interwencyjną. Zarzuty dotyczyły braku czystości i porządku w pomieszczeniach sali obsługi. Kontrola nie potwierdziła zarzutów jednakże stwierdzono nieprawidłowości dotyczące nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie stwierdzonych wcześniej nieprawidłowości i poprawę stanu.

W roku 2020 w kontrolowanych obiektach zwracano szczególną uwagę na zachowanie czystości i higieny przy przygotowaniu posiłków oraz prawidłowości przechowywania surowców, półproduktów i wyrobów gotowych.

Przeprowadzano badania tłuszczów przeznaczonych do smażenia pod kątem zawartości związków polarnych za pomocą testera jakości oleju typ „Testo 270”, zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 września 2012r. w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających, które mogą się znajdować w tłuszczach stosowanych do smażenia, oraz kryteriów dla metod analitycznych stosowanych do smażenia, oraz kryteriów dla metod analitycznych stosowanych do ich oznaczania (Dz. U. z 2012r., poz. 1096). Ponadto w wyniku bieżących kontroli przeprowadzonych w 2020r. każdorazowo sprawdzano stan urządzeń i wizualnie poprzez ocenę barwy, klarowności i zapachu jakość frytury. Sprawdzane są także bieżące zapisy wymiany tłuszczu oraz sposób gospodarowania przepalonym tłuszczem. Wszystkie zakłady posiadają stosowne umowy na odbiór przepalonych tłuszczu ze specjalistycznymi firmami.

2.3 Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Nadzorem sanitarnym w gminie Pyrzyce objęto 30 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego. Ze względu na chorobę koronawirusową (COVID-19) od marca nie prowadzono kontroli w jednostkach systemu oświaty, przesunięte kontrole zostały uwzględnione w dalszej części roku kalendarzowego.

W skontrolowanych placówkach przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych w zakresie

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne oraz bieżącego stanu sanitarno – technicznego zakładu.

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego spełniają warunki sanitarno - higieniczne wymagane do prowadzenia działalności w zakresie produkcji posiłków. Stołówki wyposażone są w dostateczną ilość sprzętu i urządzeń gastronomicznych. Produkcja posiłków prowadzona jest od surowca do produktu finalnego.

Opracowano i wdrożono procedury na podstawie systemu HACCP - analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli, zgodnie z którym proces produkcyjny monitoruje się podczas przyjęcia surowca, przechowywania surowców i produktów nietrwałych mikrobiologicznie. dokonywano ocen jadłospisu wg Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W 1 zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego w ramach UKŻ pobrano próbki posiłku obiadowego w zakresie wartości odżywczej: wartość energetyczna, białko, węglowodany, tłuszcz - spełniają wymagania zdrowotne.

2.4 Zakłady obrotu żywnością

Liczba zakładów obrotu żywnością od wielu lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Na terenie gminy Pyrzyc w 2020r. znajduje się łącznie 107 zakładów obrotu żywnością, w tym m.in.: 59 sklepów spożywczych, 7 supermarketów, 4 magazyny spożywcze, 5 kiosków spożywczych, 7 obiektów ruchomych i tymczasowych.

W sprawozdawczym roku przeprowadzono łącznie 95 kontroli sanitarnych, w tym 44 kontrole sklepów spożywczych, 28 supermarketów, 3 magazynów żywności, 1 w kiosku spożywczym oraz 17 w obiektach ruchomych i tymczasowych i innych obrotu żywnością.

Zakłady znajdujące się pod nadzorem sanitarnym posiadają opracowane i wdrożone procedury oparte na zasadach systemu HACCP. W bieżących kontrolach sanitarnych ustalano zgodność zakładu z wymaganiami ustawy z dnia 25.08.2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, rozporządzenia nr 852/2004/WE z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych, rozporządzenia (WE) nr 853/2004/WE z dnia 29 kwietnia 2004r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego, oraz rozporządzenia (WE) nr 882/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu

109

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I
GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

zwierząt i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 z dnia 22.01.2002r.

W roku sprawozdawczym podobnie jak w sklepach spożywczych tak i w sklepach wielkopowierzchniowych prowadzony był wzmożony nadzór głównie w zakresie realizacji ograniczeń, nakazów, zakazów i zaleceń w związku z wystąpieniem stanu epidemii SARS-CoV-2 w Polsce oraz nad:

- sprzedażą mięsa i produktów pochodzenia mięsnego, w związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń. W trakcie czynności kontrolnych przedsiębiorcy okazywali dokumenty dotyczące pochodzenia wprowadzanego do obrotu mięsa i jego produktów które potwierdziły możliwość identyfikacji źródła pochodzenia mięsa i jego produktów,
- prawidłowością umieszczania etykiet cenowych w środkach spożywczych pakowanych próżniowo, sprzedawanych luzem lub w opakowaniach otwartych, tak by nie stanowiły źródła jej zanieczyszczenia. Podczas czynności kontrolnych nie stwierdzono stosowania przez przedsiębiorców nagannych praktyk w tym zakresie. Ustalono, że w zakładach ceny umieszczane są na podstawkach przy żywności, na listwach regałów gdzie eksponowane są produkty, bądź klipsach mocowanych do metalowych pojemników,
- znakowaniem żywności na zgodność z obowiązującymi przepisami prawa. Przedmiotem kontroli były środki spożywcze przeznaczone do sprzedaży w postaci nieopakowanej. W obrocie handlowym kontrolowano czy udostępniana jest informacja dotycząca substancji lub produktów powodujących alergie lub reakcje nietolerancji zawartych w produktach wprowadzanych do obrotu.

Wszystkie zakłady posiadają opracowane i wdrożone procedury oparte na zasadach systemu HACCP. W bieżących kontrolach sanitarnych ustalano zgodność zakładu z wymaganiami ustawy z dnia 25.08.2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, rozporządzenia nr 852/2004/WE z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych, rozporządzenia (WE) nr 853/2004/WE z dnia 29 kwietnia 2004r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego, oraz rozporządzenia (WE) nr 882/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 z dnia 22.01.2002r.

Najczęściej stwierdzone uchybienia sanitarne:

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

- nieprawidłowy stan sanitarno– techniczny pomieszczeń oraz urządzeń,
- brak systematycznych zapisów wynikających z systemu HACCP w zakładzie,
- brak czystości i porządku w zakładzie,
- sprzedaż przeterminowanych artykułów spożywczych.

Na terenie miasta Pyrzyc znajduje się 7 obiektów o dużej powierzchni handlowej zaliczane pod względem powierzchniowym do marketów. Placówki te znajdują się pod szczególnym nadzorem ze względu na różnorodność sprzedawanego asortymentu towaru. W związku z dużą ilością i różnorodnością oferowanej żywności kontrole sanitarne nakierowane były głównie na warunki przechowywania żywności, w szczególności żywności nietrwałej i konfekcjonowanej miejscu sprzedaży. Szczególną uwagę przykładano do kontroli prawidłowości sprzedaży żywności pochodzenia zwierzęcego, źródeł pochodzenia, warunków transportu, temperatury składowania, niezbędnej dokumentacji.

2.5 Transport żywności

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdują się 22 środki transportu na terenie gminy Pyrzyce. W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach zatwierdził 2 środki transportu w zakresie przewożenia nimi artykułów spożywczych, w tym wymagających warunków chłodniczych.

2.6 Wytwórnice i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Pod nadzorem sanitarnym znajduje się 1 zakład produkujący materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością – elektryczne rurkowe elementy grzejne.

Ponadto według ewidencji na terenie gminy znajduje się 7 zakładów prowadzących obrót materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

2.7 Zakłady produkujące i konfekcjonujące kosmetyki oraz obiekty obrotu kosmetykami

Na terenie powiatu pyrzyckiego brak jest zakładów produkujących lub konfekcjonujących kosmetyki.

Na terenie gminy Pyrzyce wg rejestru zakładów, w roku 2020 ujęto 3 obiekty obrotu kosmetykami – 1 sklep kosmetyczny i 2 kioski, w których przeprowadzono łącznie 3 kontrole w ramach poboru próbek i oceny znakowania oraz stosowania oświadczeń zdrowotnych produktów kosmetycznych.

3. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

Plan poboru próbek realizowano zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. Próbki do badań laboratoryjnych Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku w PSSE Pyrzyce przekazywane były w sposób zintegrowany. Część próbek przekazywano do badań laboratorium Oddziału Laboratoryjnego Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku w WSSE Szczecinie. W ramach sprawowanego nadzoru pobierano do badań próbki na podstawie obowiązujących przepisów prawnych oraz norm.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

Ogółem w 2020 roku na terenie gminy Pyrzyce pobrano do badań 91 próbek środków spożywczych, 5 próbek zakwestionowano), w tym:

- w ramach urzędowej kontroli żywności – 68 próbek
- w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu -13 próbek
- w ramach monitoringu – 10 próbek.

W roku 2020 pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki sanitarne.

Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków

Ogółem w 2020 roku pobrano do badań 1 próbkę materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz 3 próbki kosmetyków. W 2020 roku nie kwestionowano próbek.

W 2020 roku zakwestionowano na terenie gminy Pyrzyce następujące próbki:

- 1x5 próbek lodów z automatu. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono naruszenie wymagań mikrobiologicznych zawartych w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2005r.) ze względu na podwyższoną zawartość Enterobacteriaceae- liczba w 1 g, oraz naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych zawartych w Ustawie z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Na terenie gminy Pyrzyce nie znajdują się hurtownie kosmetyczne.

Działalność w zakresie Epidemiologii

Jednym z głównych działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pyrzycach jest zbieranie informacji o występowaniu chorób zakaźnych i zakażeń na terenie powiatu. Informacje uzyskiwane są na podstawie formularzy zgłoszeń zakażeń/zachorowań przesyłanych przez lekarzy oraz laboratoria zgodnie z obowiązkiem, jaki nakłada ustawa z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2020r. poz.1845). W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi prowadzone są rejestry zachorowań. Analiza ww. danych oraz przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych pozwalają na podjęcie właściwych działań mających na celu określenie źródła czynnika chorobotwórczego oraz zapobieżenie jego rozprzestrzenianiu się.

W 2020r. w związku ze stanem epidemii wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2 główne działania PSSE w Pyrzycach nakierowane były na ograniczenie zakażeń. W ramach tych działań przeprowadzano wywiady epidemiologiczne z osobami chorymi, mającymi bliski kontakt z chorym, a także z osobami przekraczającymi granicę państwową oraz nakładano na w/w osoby obowiązek kwarantanny lub izolacji w warunkach domowych - zgodnie z obowiązującymi w danym momencie przepisami. Z uwagi na stan epidemii ograniczono w znacznym stopniu kontrole sanitarne w obiektach znajdujących się pod nadzorem PPIS w Pyrzycach.

Liczba zachorowań na poszczególne jednostki chorobowe zmienia się w poszczególnych latach. W I połowie 2020r. nie odnotowano znaczącego wzrostu zachorowań na choroby zakaźne, nie wystąpiły również ogniska chorób, które stanowiłyby zagrożenie dla zdrowia publicznego. Natomiast w II połowie 2020r. w związku z epidemią zachorowań na COVID-19 odnotowano znaczący wzrost zachorowań wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2.

Poza COVID-19 największa liczba zgłoszonych zachorowań – podobnie jak w latach poprzednich dotyczyła chorób wieku dziecięcego oraz zakażeń jelitowych, przeciwko którym w większości nie ma szczepień ochronnych. Jednak w 2020r. odnotowano mniejszą ilość przypadków, co mogło być związane z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2. Z uwagi na fakt, że zachorowania na ospę i inne choroby wieku dziecięcego dotyczą głównie dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, z uwagi na zamknięcie szkół oraz wprowadzone obostrzenia, zmniejszyło się ryzyko rozprzestrzeniania tych chorób.

Najczęściej występującymi jednostkami chorobowymi zgłaszanymi przez lekarzy poza COVID-19 były: ospa wietrzna (4 przypadki), biegunki o prawdopodobnie zakaźnym

AM

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

pochodzeniu (5 przypadków), wirusowe zakażenia jelitowe (rotawirusy-1 przypadek) oraz choroby wieku dziecięcego t.j. płonica (1 przypadek), świnka (1 przypadek). Ponadto u osób dorosłych odnotowywano zachorowania na różę i boreliozę. W ciągu roku na terenie gminy nie zgłoszono zachorowań wywołanych bakteriami Salmonella.

W ramach działań przeciwepidemicznych prowadzone są również rejestry nosicieli oraz chorych na wirusowe zapalenia wątroby. W ciągu 2020r. na terenie gminy nie zarejestrowano nowych osób z rozpoznaniem wirusowego zapalenia wątroby.

Ponadto na terenie gminy zarejestrowano 1 potwierdzony przypadek grypy (grypa typu A u 3-letniego dziecka nie wymagającego hospitalizacji).

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pyrzycach prowadzone są również rejestry chorób przenoszonych drogą płciową i gruźlicy. W 2020r. na terenie gminy odnotowano 3 nowe przypadki zachorowań na gruźlicę płuc u osób dorosłych, których leczenie prowadzono w warunkach szpitalnych. Zarejestrowano także 1 nowy przypadek choroby przenoszonej drogą płciową (kiła).

Od 2014r. w PSSE w Pyrzycach prowadzony jest również powiatowy rejestr zakażeń wirusem HIV i zachorowań na AIDS. W 2020r. na terenie gminy nie zarejestrowano nowych przypadki zakażeń wirusem HIV.

W związku z pojawieniem się nowego koronawirusa SARS-CoV-2 i rozprzestrzenianiem się zachorowań wśród ludzi na całym świecie 11 marca 2020 epidemia wirusa została uznana przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) za pandemię. W skali międzynarodowej zostały podjęte działania w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się zakażeń. Ograniczono podróże, wprowadzono kwarantanny i godziny policyjne, odroczone lub odwołano szereg wydarzeń sportowych, religijnych i kulturalnych. Część państw zamknęła granice lub wprowadziła ograniczenia ruchu granicznego, w tym przylotów pasażerów, oraz restrykcje wobec osób przekraczających granice. Wprowadzono kontrole temperatury pasażerów na lotniskach i dworcach kolejowych. W związku z wybuchem pandemii zostały m.in. zamknięte szkoły i uniwersytety.

W 2020r. w związku ze stanem epidemii wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2 główne działania PSSE w Pyrzycach nakierowane były na ograniczenie zakażeń. W ramach tych działań przeprowadzono wywiady epidemiologiczne z osobami chorymi, mającymi bliski kontakt z chorym, a także z osobami przekraczającymi granicę państwową oraz nakładano na w/w osoby obowiązek kwarantanny lub izolacji w warunkach domowych - zgodnie z obowiązującymi w danym momencie przepisami. Ponadto w związku ze złamaniem obowiązków wynikających z ustawy o chorobach zakaźnych i obowiązujących

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

rozporządzeń wprowadzonych w związku ze stanem epidemii wydawano decyzje administracyjne o nałożeniu kary pieniężnej (m.in. za złamanie zasad kwarantanny lub złamanie zakazu nieuzasadnionego przemieszczania się). Prowadzono również działania informacyjne z zakresu zapobiegania zakażeniom koronawirusem.

Poza działaniami z zakresu rejestracji chorób zakaźnych PSSE w Pyrzycach odpowiada również za dystrybucję preparatów szczepionkowych przeznaczonych do obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych z tzw. grup ryzyka, zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. Corocznie przygotowywane są zapotrzebowania na szczepionki przeznaczone do szczepień obowiązkowych poszczególnych grup wiekowych dzieci i młodzieży oraz osób narażonych w szczególny sposób na zakażenie.

Preparaty na terenie gminy odbierane są przez 2 świadczeniodawców: NZOZ „Eskulap”, w którym wykonuje się szczepienia obowiązkowe i zalecane dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz Szpital Powiatowy w Pyrzycach, gdzie w izbie przyjęć wykonuje się wyłącznie szczepienia p/tężcowi u osób w szczególny sposób narażonych na zakażenie.

Transport preparatów odbywa się w warunkach umożliwiających zachowanie zasad tzw. „zimnego łańcucha”. W punktach szczepień prowadzone są rejestry pomiaru temperatury w urządzeniach chłodniczych przeznaczonych do przechowywania preparatów szczepionkowych (w formie papierowej lub elektronicznej) oraz opracowane procedury postępowania w przypadku awarii urządzenia lub braku energii elektrycznej. W gabinecie szczepień zapewniono specjalistyczne urządzenie chłodnicze do przechowywania preparatów szczepionkowych podłączone do dodatkowego urządzenia zasilającego na wypadek braku energii elektrycznej oraz elektroniczne rejestratory temperatury, umożliwiające odczyt temperatury w ciągu doby, co jest niezbędne przy wystąpieniu awarii urządzenia lub braku zasilania.

W 2020r. z uwagi na epidemię COVID-19 dostęp do placówek podstawowej opieki zdrowotnej został ograniczony i pomoc pacjentom udzielana była głównie w formie teleporad. Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się wirusa czasowo zawieszono także wykonywanie szczepień ochronnych. W związku z powyższym nie prowadzono kontroli w punktach szczepień, ograniczono także działania administracyjne w stosunku do osób uchylających się od szczepień.

Poza nadzorem nad chorobami zakaźnymi innym celem działania PSSE w Pyrzycach jest nadzór nad placówkami wykonującymi działalność leczniczą (zarówno nad zakładami opieki zdrowotnej, jak i prywatnymi gabinetami lekarskimi). Z uwagi na stan epidemii działania kontrolne również zostały ograniczone. Kontrole w podmiotach leczniczych

112

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

przeprowadzone były głównie w I kwartale 2020r., gdyż zadania PSSE w Pyrzycach nakierowane były w pierwszej kolejności na ograniczenie zakażeń.

W trakcie przeprowadzonych kontroli zwraca się szczególną uwagę na stan sanitarno-techniczny obiektów, a w szczególności na sposób prowadzenia procesów dezynfekcji i sterylizacji oraz postępowania z odpadami medycznymi, co ma istotne znaczenie w ograniczeniu rozprzestrzeniania chorób zakaźnych. Stan techniczny kontrolowanych obiektów oraz ich funkcjonalność ulegają poprawie dzięki prowadzonym na bieżąco pracom remontowym i modernizacyjnym.

Za utrzymanie bieżącej czystości i porządku w podmiotach leczniczych na terenie gminy odpowiada personel. Każda z placówek wykonujących działalność leczniczą prowadzi we własnym zakresie procesy dezynfekcji- dotyczą one zarówno powierzchni, narzędzi wielokrotnego użycia, jak i dezynfekcji skóry.

W placówkach wykorzystywany jest głównie sprzęt medyczny jednorazowego użycia, który po wykorzystaniu trafia do odpowiednio oznakowanych pojemników na odpady medyczne. W trakcie prowadzonych kontroli sanitarnych zwracano szczególną uwagę na segregację odpadów medycznych, czas ich magazynowania oraz posiadanie stosownej dokumentacji potwierdzającej częstotliwość odbioru odpadów przez firmę utylizującą- nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie.

W obiektach, które wykorzystują sprzęt wielokrotnego użycia (głównie gabinety stomatologiczne) narzędzia są na bieżąco dezynfekowane i sterylizowane we własnych autoklawach, bądź przekazywane do sterylizacji innym podmiotom na podstawie posiadanej umowy. Z częstotliwością raz na kwartał wykonywane są biologiczne testy skuteczności sterylizacji. W 2020r. nie zakwestionowano żadnego z wykonanych testów, co świadczy o prawidłowym prowadzeniu procesów sterylizacji.

W trakcie przeprowadzonych w 2020r. kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych na terenie gminy Pyrzyce (3 gabinety stomatologiczne) nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2020r. pod nadzór Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pyrzycach przywrócono Szpital Powiatowy w Pyrzycach, który do tej pory pozostawał pod kontrolą Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie. W 2020r. w szpitalu przeprowadzono 1 kontrolę mającą na celu sprawdzenie wykonania obowiązków zawartych w decyzji administracyjnej oraz prowadzenie działań zespołu ds. zakażeń szpitalnych związanych z wykryciem w szpitalu tzw. drobnoustroju alarmowego.

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

W związku z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 w protokołach kontroli zawierano także informacje dot. zabezpieczenia w środki ochrony indywidualnej zarówno personelu kontrolowanych podmiotów, jak i osób kontrolujących.

Stan sanitarny skontrolowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą na terenie Gminy Pyrzyce nie budził zastrzeżeń. Ponadto dzięki poprawie współpracy z lekarzami POZ zwiększyła się zgłaszalność chorób zakaźnych, co umożliwia dokładniejszą analizę stanu zdrowotnego ludności. Prowadzenie nadzoru epidemiologicznego nad osobami chorymi/zakażonymi oraz nadzór nad szczepieniami ochronnymi pozwala ograniczyć rozprzestrzenianie się wybranych chorób. Ważną rolę w zapobieganiu chorobom zakaźnym odgrywa podnoszenie świadomości ludzi o niebezpieczeństwie, jakie niosą ze sobą m.in. kontakty z osobami podejrzanymi o zakażenie, a także informowanie o drogach szerzenia się poszczególnych jednostek chorobowych. W 2020r. główne działania PSSE w Pyrzycach miały na celu ograniczenie zachorowań wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2. W związku z powyższym prowadzona była również współpraca z lokalnymi mediami, dzięki której ułatwiony był dostęp do szerokiej grupy odbiorców.

Działalność w zakresie Higieny Pracy

Jednym z ważnych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe i uciążliwe w środowisku pracy.

Główne zagrożenia zawodowe występujące na terenie gminy Pyrzyce to klasyczne czynniki zawodowe - hałas, zapylenie oraz drgania .

W 2020r w 7 zakładach pracy prowadzących działalność na terenie gminy Pyrzyce stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych w zakresie narażenia na hałas na stanowiskach pracy. W narażeniu na ponadnormatywny hałas zatrudnionych było 156 pracowników. Na terenie gminy Pyrzyce nie prowadzą działalności zakłady pracy, w których występują przekroczenia czynników chemicznych. W poprzednich latach decyzją administracyjną zobowiązano jednego pracodawcę z terenu gminy Pyrzyce do zastosowania działań technicznych, które miały doprowadzić mangan na stanowisku spawacza do granic obowiązujących norm. Podjęte działania okazały się skuteczne i wyniku pomiarów czynników chemicznych (mangan) nie stwierdzono już przekroczeń normatywów higienicznych na stanowisku spawacza.

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

Obowiązek przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia spoczywa na pracodawcy. W przypadku braku aktualnych wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na pracodawców prowadzących działalność na terenie gminy Pyrzyce nakładano obowiązek przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia. Brak aktualnych wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy było jednym z najczęściej stwierdzanych uchybień.

W zakładach, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych egzekwowano od pracodawców sporządzenie programu działań organizacyjnych i technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas, w tym do zapewnienia pracownikom ochronników słuchu oraz przerw w pracy.

W strukturach zatrudnienia pracownicy zakładów opieki zdrowotnej, zakładów spożywczych, rolniczych oraz pracownicy spółdzielni mieszkaniowych i zakładów wodno-kanalizacyjnych narażeni byli także na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 2 i 3 kategorii zagrożenia.

W 2020r sprawowano także nadzór nad przestrzeganiem przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 2289) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów przez podmioty wprowadzające do obrotu produkty chemiczne oraz stosujące je w działalności zawodowej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie. Szczególną uwagę zwracano na oznakowanie wprowadzanych do obrotu produktów. Każdy produkt powinien być oznakowany w języku polskim. Opakowanie mieszaniny niebezpiecznej lub stwarzającej zagrożenie powinno posiadać dane podmiotu wprowadzającego do obrotu, skład produktu, jego zastosowanie oraz informację o stwarzanych zagrożeniach.

Wszystkie zakłady pracy stosujące w działalności zawodowej mieszaniny niebezpieczne lub stwarzające zagrożenie zobowiązane są do posiadania aktualnego spisu stosowanych produktów chemicznych oraz kart charakterystyk. Obowiązek zapewnienia kart charakterystyk spoczywa na producencie danego produktu. Niedopuszczalne jest stosowanie produktów chemicznych nieoznakowanych w języku polskim. Podczas kontroli pracodawcy posiadali spis oraz karty charakterystyk dla stosowanych produktów chemicznych lub zapewniali je niezwłocznie po zakończeniu kontroli.

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

W roku 2020r sprawowano także nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej. Podczas kontroli sprawdzano, czy w obrocie handlowym nie znajdują się produkty biobójcze zawierające niedozwolone substancje czynne oraz nieposiadające ważnego pozwolenia Ministra Zdrowia. W związku z powyższym kontrolom zostały poddane obiekty zajmujące się handlem detalicznym i hurtowym w/w produktów (w tym także sklepy ogrodnicze i zoologiczne oferujące produkty przeciw gryzoniom, kleszczom, pchłom, chwastom itd.). W 2020 roku nie stwierdzono w obrocie zakwestionowanych produktów biobójczych, które zawierałyby w swoim składzie niedozwolone substancje czynne lub nie posiadały wymaganego pozwolenia na obrót.

W toku czynności kontrolnych pracodawców informowano także o obowiązującej ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, zgodnie z którą właściciel lub zarządzający ma obowiązek umieścić w widocznym miejscu oznaczenie słowno-graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych w danym zakładzie pracy.

W roku sprawozdawczym działania edukacyjne skierowano głównie na sytuację związaną z pandemią SARS-CoV-2. W czasie czynności kontrolnych dokonywano instruktażu na temat właściwego zabezpieczenia stanowisk pracy, wyposażenia pracowników w środki ochrony osobistej oraz na częstotliwość prowadzenia zabiegów mycia i dezynfekcji. Przedsiębiorców informowano, że powinni stosować produkty biobójcze oznakowane w języku posiadające oraz posiadające aktualne pozwolenie.

W maju 2020r rozesłano do największych pracodawców prowadzących działalność na terenie gminy Pyrzyce rozesłano wytyczne dla funkcjonowania zakładów przemysłowych w trakcie epidemii COVID-19. Ponadto poinformowano pracodawców, że działania związane z pandemią wirusa SARS-CoV-2 nie zwalniają pracodawcy z obowiązku ochrony zdrowia i życia pracowników- szczególnie, gdy wykonują oni prace na stanowiskach, na których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe i niebezpieczne.

Na bieżąco udzielano również konsultacji telefonicznych dotyczących aktualnie obowiązujących obostrzeń związanych z trwającą pandemią.

W czerwcu 2020r w związku z problemem zaśmiecania przestrzeni publicznej użytymi środkami ochrony indywidualnej przesłano do zakładów zatrudniających dużą liczbę pracowników ulotkę informacyjną oraz plakat nt. postępowania ze użytymi rękawiczkami oraz maskami jednorazowymi.

114

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

W 2020r liczba przeprowadzonych kontroli ze względów bezpieczeństwa została ograniczona. Przeprowadzono 33 kontrole w 28 zakładach pracy zlokalizowanych na terenie gminy Pyrzyce. Zakłady te zatrudniały ogółem 896 pracowników na umowę o pracę. Przeważały zakłady małe zatrudniające do 10 pracowników.

W czasie czynności kontrolnych egzekwowano od pracodawców obowiązek przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy (hałas, zapylenie, substancje chemiczne), zapoznania pracowników z wynikami przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych oraz umieszczenia aktualnych wyników przy stanowiskach pracy. W roku sprawozdawczym dzięki prowadzonemu w latach wcześniejszych postępowaniu administracyjnemu zwiększyła się liczba zakładów pracy posiadających aktualne wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia.

W roku sprawozdawczym zwiększyła się także liczba zakładów, w których poprawiono stan techniczny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla pracowników. Od pracodawców wymagano także dokumentacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy i instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących w zakładzie.

W roku sprawozdawczym w wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego wydano 21 decyzji administracyjnych na pracodawców prowadzących działalność na terenie gminy Pyrzyce, w tym 9 decyzji zobowiązujących (nakładających na pracodawców określone obowiązki), 1 decyzje umarzającą postępowanie, 1 decyzje wygaszającą, 9 decyzji zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków i 2 decyzje dotyczące odmowy przedłużenia nałożonych obowiązków. Liczba nałożonych obowiązków wynosiła 14. Najwięcej nałożonych obowiązków dotyczyło:

- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy – 2;
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla pracowników -8;
- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy- 4,

Dzięki prowadzonym postępowaniom administracyjnym, instruktażom prowadzonym w czasie czynności kontrolnych i pismom informacyjnym bezpieczeństwo pracowników zatrudnionych na terenie gminy Pyrzyce ulega sukcesywnej poprawie.

W 2020 roku wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej u mieszkańców gminy Pyrzyce. Wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej: przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią.

Występowanie chorób zawodowych związane jest z okresem narażenia na czynniki, które były przyczyną jej powstania oraz ekspozycją zawodową na dany czynnik. Dlatego też starania Państwowej Inspekcji Sanitarnej dążą do poprawy warunków higieniczno – sanitarnych w zakładach pracy na terenie gminy Pyrzyce. Właściwy dobór zdrowotny pracowników do określonych prac, systematyczne monitorowanie ich stanu zdrowia, stanowcze działania w zakresie promocji zdrowia, propagowanie postaw prozdrowotnych stanowią ważny element profilaktyki chorób zawodowych.

Działalność w zakresie Higieny Komunalnej

Pion Higieny Komunalnej koordynuje i prowadzi na szczeblu powiatu Monitoring Jakości Sanitarnej Wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz ciepłej wody użytkowej.

W całokształcie działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzony jest zintegrowany nadzór sanitarny w odniesieniu do urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (wodociągi, studnie, zbiorniki, cysterny). Głównym celem zintegrowanego nadzoru sanitarnego jest zapewnienie konsumentom i użytkownikom wody o odpowiedniej jakości zdrowotnej.

Pion Higieny Komunalnej dokonuje również oceny stanu sanitarnego obiektów przed i w sezonie turystycznym, oceny stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej.

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Mieszkańcy miasta i gminy Pyrzyce w roku 2020 zaopatrywani byli w wodę przeznaczoną do spożycia z 9 wodociągów. Siedem wodociągów stanowi własność gminy. Administratorem wodociągów i jednocześnie jednostką odpowiedzialną za jakość produkowanej wody przez wodociągi w Pyrzycach przy ul. Rycerza Przybora, Ryszewku, Mielęcinie, Krzemlinie, Obrominie, Stróżewie, Obojnie są „Wodociągi Zachodniopomorskie” Sp. z o.o. ul. I-ej Brygady Legionów 9, 72-100 Goleniów. Właścicielem i jednocześnie jednostką odpowiedzialną za jakość wody wodociągu w Żabowie jest Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt” w Żabowie, natomiast wodociągu w Pyrzycach – Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Kościuszki 26 w Pyrzycach.

Przedsiębiorstwa prowadzą zbiorowe zaopatrzenie w wodę zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U z 2020 r. poz. 2028).

Na terenie gminy funkcjonuje jako awaryjne źródło wody dla szpitala wodociąg przy Szpitalu Powiatowym w Pyrzycach. Ponadto funkcjonuje wodociąg przy zakładzie Termoorganika Sp. z o.o. ul. Lipiańska 8 w Pyrzycach.

Wszystkie miejscowości na terenie gminy są zwodociągowane, jednak część mieszkańców, korzysta z prywatnych studni, nie objętych nadzorem sanitarnym ze względu

115

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I
GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

na zbyt małą produkcję wody oraz małą liczbę zaopatrywanych osób. Są to ujęcia prywatne, zaopatrujące pojedyncze gospodarstwa domowe.

I. Wykaz producentów wody:

1. „Wodociąg Zachodniopomorskie” Sp. z o.o. ul. I-ej Brygady Legionów 9 72-100 Goleniów
2. Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. ul. Kościuszki 26, 74-200 Pyrzyce
3. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt” w Żabowie, 74-200 Pyrzyce

II. Wykaz urządzeń wodociągowych:

Lp	Nazwa wodociągu	Wykaz zaopatrywanych miejscowości	Liczba zaopatrywanych mieszkańców w tysiącach	Średnia produkcja wody
1.	Pyrzyce	Pyrzyce miasto	12	2010 m ³ /d
2.	Żabów	Żabów	1,26	90 m ³ /d
3.	Pyrzyce, ul. Rycerza Przybora	Pyrzyce, ul. Rycerza Przybora, Sicina	0,21	43,3 m ³ /d
4.	Ryszewko	Ryszewko, Ryszewo, Brzezin, Młyny, Turze, Nieborowo, Giżyn, Okunica, Czernice, Grzędziec	1,86	259,1 m ³ /d
5.	Mielęcín	Mielęcín, Mielęcinek	0,66	80,4 m ³ /d
6.	Krzemlin	Krzemlin, Nowielin	1,25	161,2 m ³ /d
7.	Obromino	Obromino, Pstrowice, Mechowo, Letnin, Brzesko	1,51	165,3 m ³ /d
8.	Stróżewo	Stróżewo	0,32	73,7 m ³ /d
9.	Obojno	Obojno	0,24	45,9 m ³ /d
10	Szpital Powiatowy Pyrzyce	Pacjenci i personel Szpitala Powiatowego w Pyrzycach	-	67 m ³ /d
11.	Termoorganika Sp. z o.o. ul. Lipiańska 8, 74-200 Pyrzyce	Zakład Termoorganika oraz stacja paliw i Hotel przy ul. Lipiańskiej 9	-	31 m ³ /d

III. Sposób uzdatniania wody na terenie gminy Pyrzyce

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

Wszystkie wodociągi na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia czerpią wodę z ujęć podziemnych z pokładów wodonośnych dobrze izolowanych, w związku z tym w bieżącej eksploatacji nie stosuje się stałej dezynfekcji wody.

Natomiast wody tego typu wymagają najczęściej odżelaziania i odmanganiania, usuwania związków amonowych oraz zmniejszenia poziomu mętności. Woda jest uzdatniania w tradycyjnej technologii. Po napowietrzeniu jest filtrowana w filtrach ciśnieniowych z naturalnymi złożami. W razie konieczności woda dezynfekowana jest z zastosowaniem podchlorynu sodu.

W roku 2020 nie zastosowano zmian w technologii uzdatniania oraz nie użyto nowych materiałów w procesach uzdatniania wody.

IV. Monitoring jakości wody, prowadzony przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Badania jakości wody prowadzone były przez organy Inspekcji Sanitarnej regularnie przez cały rok. Próbkę wody pobierane były zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie. W razie konieczności pobierano próbki wody poza harmonogramem.

Badania jakości wody były prowadzone w ramach monitoringu parametrów grupy A oraz

parametrów grupy B. W pobranych z wodociągów próbkach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi badane były parametry mikrobiologiczne, organoleptyczne, fizykochemiczne i chemiczne, w tym metale ciężkie, pestycydy.

Łącznie pobrano 27 próbek wody przeznaczonej do spożycia.

V. Badania prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej

Badania jakości wody prowadzone były zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pyrzycach regularnie przez cały rok. Ponadto w razie konieczności pobierano próbki wody poza ustalonym harmonogramem.

W pobranych z wodociągów próbkach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi badane były parametry mikrobiologiczne, organoleptyczne, fizykochemiczne i chemiczne, w tym metale ciężkie, pestycydy.

Łącznie pobrano 77 próbek wody przeznaczonej do spożycia.

VI. Przekroczenia dopuszczalnych parametrów i prowadzone postępowanie administracyjne

Wodociąg w Pyrzycach, ul. Rycerza Przybora - w związku z pojawieniem się w wodzie bakterii grupy coli w ilości 6 jtk w 100 ml wody bez obecności E. coli i enterokoków, decyzją z dnia 07.05.2020 r. nr 328/HK-39/20 dopuszczono warunkowo wodę do spożycia po uprzednim przegotowaniu, oraz zobowiązano do poprawy jakości wody z terminie do 18.05.2020 r. Obowiązki określone w decyzji zostały wykonane w

116

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

określonym terminie. W dniu 08.07.2020r w związku z przekroczeniem zawartości w wodzie **żelaza, manganu** i podwyższoną **mętnością** oraz niemożliwością poprawy jakości wody w ciągu 30 dni wydano decyzję warunkowo dopuszczającą do spożycia wodę o podwyższonej zawartości żelaza, manganu i mętności do dnia 31.12.2020 r.

Wodociąg w Stróżewie - w próbce wody pobranej w maju w ramach kontroli urzędowej stwierdzono ponadnormatywną **mętność**. Wszczęto postępowanie administracyjne. Producent wody wykonał działania naprawcze w ciągu 30 dni, co zostało potwierdzone prawidłowymi wynikami badania wody. Orzeczono o przydatności do spożycia. Postępowanie zostało umorzone.

Wodociąg w Mielęcinie – w próbce wody pobranej w kwietniu w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono ponadnormatywną zawartość **manganu**. Przedsiębiorstwo wodociągowe przesłało z wynikiem badania wody plan działań naprawczych oraz zobowiązało się do poprawy jakości wody w ciągu 30 dni. Badania przeprowadzone po wykonanych działaniach naprawczych wykazały poprawę jakości wody. Orzeczono o przydatności wody do spożycia.

Wodociąg w Obojnie – w próbce wody pobranej z wodociągu w ramach kontroli urzędowej stwierdzono **obecność bakterii grupy coli** w ilości 10 jtk w 100 ml. W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach decyzją nr 353/HK-45/20 z dnia 25.06.2020 r. stwierdził brak przydatności do spożycia wody z wodociągu w Obojnie i jednocześnie zobowiązał administratora ujęcia do:

a) skutecznego poinformowania odbiorców wody z ww. wodociągu o braku przydatności wody do celów konsumpcyjnych i możliwości korzystania z wody wodociągowej wyłącznie do celów sanitarnych;

b) zapewnienia odbiorcom wody z ww. wodociągu zastępczego źródła wody odpowiadającej wymaganiom dla wody do spożycia przez ludzi;

c) przeprowadzenia skutecznej dezynfekcji wodociągu i zapewnienie nie później niż od dnia 01.07.2020 r. wody odpowiadającej pod względem mikrobiologicznym wymaganiom dla wody do spożycia przez ludzi.

Obowiązek doprowadzenia wody do właściwej jakości został wykonany w lipcu 2020 r. Przeprowadzona w trakcie obowiązywania decyzji kontrola wykazały wykonanie nałożonych obowiązków.

Ponadto ponownie w dniu 08.10.2020 r. w związku z pojawieniem się bakterii grupy coli w ilości 25 jtk w 100 ml wody decyzją Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach stwierdził brak przydatności do spożycia wody z wodociągu w Obojnie i zobowiązał administratora wodociągu do poprawy jakości wody. W dniu 15.10.2020 r. orzeczono o przydatności wody do spożycia.

Wodociąg w Żabowie - w związku z utrzymującą się podwyższoną twardością w wodzie oraz koniecznością modernizacji zmiany technologii uzdatniania wody w celu zmniejszenie poziomu **twardości** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach decyzją z dnia 10.06.2020 r. dopuścił warunkowo wodę do spożycia z wodociągu o podwyższonej twardości

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

oraz zobowiązał przedsiębiorstwo wodociągowe do poprawy jakości wody z terminie do 01.12.2021 r.

Wodociąg przy Zakładzie Termo Organika przy ul. Lipiańskiej 8 w Pyrzycach w związku ze stwierdzoną podwyższoną **mętnością** w próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej w czerwcu z wodociągu polecono poszerzyć diagnostykę dodatkowo o parametry: żelazo i mangan i przeprowadzić działania naprawcze. Decyzją z dnia 05.08.2020 r. nr 488HK-56/20 dopuszczono warunkowo wodę do spożycia z wodociągu o ponadnormatywnej zawartości **manganu** oraz zobowiązano do poprawy jakości wody z terminie do 01.10.2020 r.. Obowiązek określony w decyzji został wykonany.

Wodociąg przy Szpitalu Powiatowym w Pyrzycach - w dniu 05.03.2020r. wszczęto z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie nieprawidłowej jakości wody ze względu na ponadnormatywną zawartość **sodu**. W dniu 17.03.2020 r. Szpital poinformował o zakończeniu działań naprawczych potwierdzając to sprawozdaniem z badań w zakresie zawartości sodu. W zakresie zbadanych parametrów orzeczono przydatność wody do spożycia.

W roku 2020 nie stwierdzono przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych na wodociągach w Pyrzycach, Ryszewku, Obrominie, Krzemlinie, w związku z tym postępowania nie prowadzono.

Zwiększona zawartość **żelaza i manganu** nie stwarza bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi. Światowa Organizacja Zdrowia nie zaproponowała opartej na przesłankach zdrowotnych dopuszczalnej wartości żelaza i manganu w wodzie do spożycia. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia najwyższe dopuszczalne wartości dla żelaza i manganu przyjęto nie z powodu zagrożenia zdrowia ludzi w razie przekroczenia tych wartości, lecz z uwagi na fakt, że wyższe wartości stężenia mogą prowadzić do niepożądanych zmian właściwości organoleptycznych wody. Ze względu na wzrost barwy, mętności oraz metaliczny posmak może budzić uzasadnione zastrzeżenia konsumentów i powodować zgłaszanie reklamacji przez odbiorców wody. Ponadto woda w której stężenie żelaza i manganu przekracza dopuszczalne normy, może być powodem problemów w eksploatacji sieci wodociągowej, sprzyjać wytrącaniu się osadów (czerwono-brązowych w przypadku żelaza lub czarnych, mazistych w przypadku manganu). Osady te mogą sprzyjać rozwojowi bakterii powodując wtórne zanieczyszczenie wody.

Mętność jest odwrotnością przezroczystości. Mętność wody może być spowodowana obecnością w niej gliny, ilów, związków żelaza, manganu, substancji humusowych, mikroorganizmów – cząstek mineralnych i organicznych, zawieszonych i koloidalnych. Mętność wody wpływa przede wszystkim na jej wygląd i smak. Zbyt duża mętność może zmniejszać skuteczność dezynfekcji. Mętność sama w sobie (np. wynikająca z zawartości substancji mineralnych w wodach podziemnych) nie zawsze stanowi zagrożenia dla zdrowia. Jest ona niebezpieczna dla zdrowia w przypadku, kiedy wynika z obecności zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

Wyżej wymienione parametry organoleptyczne i fizykochemiczne należą do grupy parametrów wskaźnikowych, zwanych też parametrami „komfortu”, które wpływają na pożądane właściwości organoleptyczne wody.

117

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

Bakterie grupy coli – mogą występować w odchodach, wodach bogatych w substancje odżywcze, glebie, rozkładających się resztkach roślinnych, a także w wodzie pitnej o relatywnie wysokiej zawartości substancji pożywkowych. Uzdatniona woda dostarczana konsumentom nie powinna zawierać bakterii grupy coli. Wykazanie ich obecności wskazuje na nieodpowiednie uzdatnienie, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną ilość substancji odżywczych.

Sód- występuje praktycznie we wszystkich pokarmach i wodzie do spożycia. Niektóre środki zmiękczejące mogą znacząco zwiększać zawartość sodu w wodzie. Nie proponuje się zalecanej wartości sodu w wodzie do picia opartej na kryteriach zdrowotnych. Stężenia przekraczające 200 mg/l mogą jednakże powodować zmianę smaku wody.

Twardość wody jest skutkiem obecności szeregu różnych rozpuszczonych w niej jonów metali wielowartościowych, zwłaszcza kationów magnezu i wapnia, dlatego też zwykle wyraża się ją w miligramach węglanu wapnia na litr. Twardość to tradycyjna miara zdolności wody do reagowania z mydłem: woda twarda do wytworzenia piany wymaga zauważalnie więcej mydła. Twardość nie jest potencjalnie niebezpieczna w wartościach spotykanych w wodzie do picia.

W roku 2020 na terenie gminy nie zgłaszano reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody. Podobnie jak w poprzednich latach, nie stwierdzono chorób i zatruc wodozależnych o potwierdzonej etiologii.

Na koniec roku 2020 wodę ze wszystkich wodociągów z wyjątkiem wodociągu w Żabowie określono jako przydatną do spożycia. Woda z wodociągu w Żabowie jest warunkowo dopuszczona do spożycia, ze względu na ponadnormatywną twardość

VII. Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe w związku z nieprawidłową jakością wody.

Działania naprawcze prowadzone na wodociągach z związku z przekroczeniami parametrów fizykochemicznych polegały na przeglądzie filtrów ciśnieniowych i instalacji napowietrzającej oraz płukaniu filtrów i sieci wodociągowej, naprawie instalacji napowietrzającej. Natomiast w przypadku mikrobiologicznego skażenia wody w wodociągu w działania naprawcze polegały na dezynfekcji studni, zbiorników i sieci wodociągowej.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach, na terenie gminy Pyrzyce, sprawuje nadzór nad 28 zakładami fryzjerskimi, 22 zakładami kosmetycznymi, 5 zakładami odnowy biologicznej oraz 4 zakładami w którym świadczony są więcej niż jedna z usług. Ze względu na stan epidemii SARS-CoV-2 w Polsce i wykonywanie innych działań nadzorowych skontrolowano tylko 16 obiektów tego typu.

W 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym:

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

- kontrola jednej z siłowni wykazała nieprawidłowości w postaci złego stanu sanitarno-technicznego sprzętu do ćwiczeń w pomieszczeniu siłowni. Wystawiono decyzję administracyjną z terminem wykonania do 30.06.2020 r. oraz decyzje płatniczą w wysokości 28,00 zł. Jednak ze względu na likwidację siłowni przez właściciela obiektu, wydano decyzję wygaszającą postępowanie administracyjne;

- w 1 gabinecie kosmetycznym w Pyrzycach stwierdzono brak bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym oraz narzędzia wielokrotnego użytku po sterylizacji nie były przechowywane w rękawach papierowych; postępowanie administracyjne w toku;

Pod nadzorem PPIS w Pyrzycach, na terenie Gminy Pyrzyce, znajduje się 38 obiektów rekreacyjnych: 2 parki, 12 placów zabaw z piaskownicami, 16 placów zabaw, 5 siłowni plenerowych oraz 3 place rekreacyjno-sportowe. Ze względu na stan epidemii SARS-CoV-2 w Polsce i wykonywanie innych działań nadzorowych skontrolowano jedynie 5 placów zabaw z piaskownicami, przy współudziale przedstawiciela Gminy Pyrzyce. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Skontrolowane piaskownice posiadały zabezpieczenia przed dostępem zwierząt, regulaminy korzystania z placów zabaw podczas epidemii w Polsce oraz zarządca dokonał wymiany piasku w piaskownicach. Stan sanitarno-techniczny urządzeń na placach zabaw był dobry.

Pod nadzorem PPIS w Pyrzycach jest 1 obiekt typu sala zabaw dla dzieci. Kontrola sprawdzająca tego obiektu odbyła się w I półroczu 2020 r. po stwierdzonych uchybieniach sanitarnych w roku poprzednim. Kontrola wykazała usunięcie nieprawidłowości w związku z czym wydano decyzję umarzającą postępowanie administracyjne. Stronę obciążono decyzją płatniczą w kwocie 42,00 zł.

Pod nadzorem PPIS w Pyrzycach znajduje się jedna pralnia w Okunicy. Kontrolę zaplanowano w II półroczu 2020 r. wspólnie z pionem Higieny Pracy, jednak ze względu na stan epidemii w Polsce kontrola nie odbyła się.

Na terenie gminy Pyrzyce funkcjonują 2 obiekty sportowe, będące po nadzorem PPIS w Pyrzycach, tj. hala sportowa w Pyrzycach oraz stadion sportowy w Pyrzycach. Skontrolowano obydwa obiekty. W jednym obiekcie stwierdzono nieprawidłowości w postaci złego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w 2 szatniach oraz na sali wypoczynku przy saunie. Wszczęto postępowanie administracyjne. Ze względu na usunięcie nieprawidłowości w krótkim czasie przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pyrzycach, nie wydawano decyzji administracyjnej. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości, w związku z czym wydano decyzję umarzającą postępowanie administracyjne. Stronę postępowania obciążono decyzją płatniczą w kwocie 28,00 zł. Dodatkowo przeprowadzono w II półroczu 2020 r. dwie kontrole tematyczne w zakresie realizacji ograniczeń, nakazów, zakazów i zaleceń w związku z wystąpieniem epidemii SARS-CoV-2 w Polsce pod względem zabezpieczenia obiektów w środki ochrony indywidualnej dla osób korzystających - nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dokonano przeglądu cmentarza komunalnego w Mielęcinie. W dalszym ciągu trwa postępowanie administracyjne na tym cmentarzu. W kwietniu 2020 r. Gmina Pyrzyce, jako właściciel cmentarza komunalnego w Pyrzycach oraz cmentarza komunalnego w Mielęcinie, wystosowała pisma o przedłużenie terminów usunięcia nieprawidłowości na obydwu cmentarzach ze względu na panującą w Polsce epidemię, która stanowi zagrożenie dla osób

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

realizujących zadanie oraz ze względu na brak środków finansowych na ten cel. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach mając na uwadze powyższe okoliczności uznał, iż terminy deklarowane przez stronę (cmentarz komunalny w Mielęcinie - termin wykonania decyzji do 30.06.2021 r. dot. ogrodzenia cmentarza oraz cmentarz komunalny w Pyrzycach - termin wykonania decyzji do 30.10.2021 r. dot. utwardzenia drogi na nowej części cmentarza) będą odpowiednie do podjęcia działań zmierzających do wykonania przedmiotowych obowiązków.

Na terenie gminy Pyrzyce działają 2 przedsiębiorstwa świadczące usługi pogrzebowe. Kontrole sanitarne zakładów pogrzebowych zostały zaplanowane w II półroczu 2020 r. Jednak w I półroczu 2020 r. dokonano 2 kontroli sprawdzających w jednym z zakładów pogrzebowych, ze względu na toczące się postępowanie administracyjne od roku ubiegłego (decyzja administracyjna z terminem wykonania 30.04.2020 r.). Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości, które dotyczyły braku bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniu przygotowywania zwłok do pochówku oraz złego stanu sanitarno-technicznego ścian w tym pomieszczeniu. Wystawiono także decyzję płatniczą w kwocie 42,00 zł. Ponadto w II półroczu 2020 r. dokonano kontroli sanitarnej zakładu pogrzebowego przy ul. Cmentarnej 1 w Pyrzycach- kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W roku 2020 skontrolowano wszystkie środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, należące do zakładów pogrzebowych na terenie gminy Pyrzyce (5 karawanów) – kontrole środków transportu nie wykazały nieprawidłowości.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano jedynie 1 obiekt świadczący usługi noclegowe na terenie gminy Pyrzyce ze względu na stan epidemii w Polsce. Kontrola dotyczyła realizacji ograniczeń, nakazów, zakazów i zaleceń w związku z wystąpieniem epidemii SARS-CoV-2 w Polsce pod względem zabezpieczenia obiektu w środki ochrony indywidualnej dla osób korzystających, m.in. w środki do dezynfekcji rąk. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Mielęcinie będący pod nadzorem PPIS w Pyrzycach, którego organem założycielskim jest Gmina Pyrzyce, został skontrolowany w I półroczu 2020 r. Kontrola sanitarna wykazała nieprawidłowości w postaci złego stanu technicznego schodów w ciągu komunikacyjnym z parteru do piwnicy budynku. Wydano decyzję administracyjną z terminem wykonania obowiązku oraz decyzję płatniczą w wysokości 21,00 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości.

Pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej znajduje się 15 przystanków komunikacji publicznej na terenie gminy Pyrzyce. W roku 2020 przy współudziale przedstawiciela gminy skontrolowano 9 przystanków. Kontrole przystanków nie wykazały nieprawidłowości.

Na terenie Gminy Pyrzyce funkcjonuje 7 aptek. Wspólnie z pionem Higieny Pracy skontrolowano 4 z nich. Łącznie przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości. Dodatkowo przeprowadzono w II półroczu 2020 r. jedną kontrolę tematyczną w aptece w Pyrzycach w zakresie realizacji ograniczeń, nakazów, zakazów i zaleceń w związku z wystąpieniem epidemii SARS-CoV-2 w Polsce pod względem zabezpieczenia obiektów w środki ochrony indywidualnej dla osób korzystających - nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2020 ze względu na stan epidemii w Polsce dokonano jedynie kontroli tematycznych na stacjach paliw (łącznie przeprowadzono 4 kontrole) w zakresie realizacji

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

ograniczeń, nakazów, zakazów i zaleceń w związku z wystąpieniem epidemii SARS-CoV-2 w Polsce pod względem zabezpieczenia obiektu w środki ochrony indywidualnej dla osób korzystających, m.in. w środki do dezynfekcji rąk oraz ochronę ust i nosa wśród personelu i u klientów obiektu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Według ewidencji Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach posiada 1 toaletę publiczną, tj. Toaletę Miejską w Pyrzycach przy Placu Wolności należąca do Gminy Pyrzyce. Kontrola stanu sanitarnego obiektu odbyła się w II półroczu 2020 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w obiekcie. Dodatkowo w I półroczu 2020 r. ze względu na stan epidemii w Polsce dokonano kontroli tematycznej obiektu w zakresie realizacji ograniczeń, nakazów, zakazów i zaleceń w związku z wystąpieniem epidemii SARS-CoV-2 w Polsce pod względem zabezpieczenia obiektu w środki ochrony indywidualnej dla osób korzystających, m.in. w środki do dezynfekcji rąk. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Ze względu na stan epidemii w Polsce dokonano kontroli tematycznej ustępu ogólnodostępnego w Urzędzie Miejskim w Pyrzycach w zakresie realizacji ograniczeń, nakazów, zakazów i zaleceń w związku z wystąpieniem epidemii SARS-CoV-2 w Polsce pod względem zabezpieczenia obiektu w środki ochrony indywidualnej dla osób korzystających, m. in. w środki do dezynfekcji rąk. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Według ewidencji PPIS w Pyrzycach na terenie Gminy Pyrzyce funkcjonują 2 domy pomocy społecznej: Domy Opieki Społecznej (w Pyrzycach i w Żabowie) przekazane w maju 2020 r. od Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinie. Ze względu na stan epidemii SARS-CoV-2 w Polsce i wykonywanie innych działań nadzorowanych w związku z epidemią zaplanowane kontrole domów pomocy społecznej w roku 2020 r. nie zostały zrealizowane ze względów bezpieczeństwa.

W I połowie 2020r. do ewidencji obiektów PSSE w Pyrzycach włączono Szpital Powiatowy w Pyrzycach, który od 2010 r. znajdował się pod nadzorem Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, jednak z uwagi na działania związane z epidemią koronawirusa w roku 2020 nie podejmowano czynności kontrolnych w obiekcie. W obszarze Higieny Komunalnej w szpitalu trwa postępowanie administracyjne (decyzja ZPWIS w Szczecinie nr NHK.9027.45.2020 z dnia 18.03.2020 r.) dotyczące zapewnienia w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych zabezpieczenia technicznego chroniącego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmujące również gromadzenie ewentualnych odcieków tych odpadów, tj. decyzja z terminem wykonania do dnia 31.12.2021 r.

Działalność w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży

Jednym z priorytetowych zadań należących do Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia dzieci i młodzieży przed nieprawidłowościami środowiska fizycznego w placówkach oświatowo wychowawczych oraz nadzór nad placówkami wypoczynku i rekreacji. Systematyczny nadzór sprawowany nad tymi placówkami wpływa na widoczną poprawę w zakresie funkcjonalności obiektów oświatowych, ich bieżącego stanu sanitarno-technicznego, warunków do utrzymania higieny oraz wyposażenia pomieszczeń.

119

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

W 2020 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych funkcjonujących na terenie gminy Pyrzyce obejmowała nadzorem łącznie **43 placówki** tj.:

- 1 żłobek,
- 2 kluby dziecięce,
- 10 przedszkoli,
- 8 szkół podstawowych,
- 2 zespoły szkół,
- 1 placówka specjalistyczna pracy pozaszkolnej,
- 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza wsparcia dziennego,
- 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze z pobytem całodobowym,
- 1 Niepubliczna Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy,
- 10 świetlic środowiskowych,
- 2 kluby młodzieżowe,
- 1 Dom Kultury Pyrzyce,

Ponadto w 2020 roku pod nadzorem PIS w Pyrzycach znajdowały się 2 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym:

- placówki zimowe - 1
- placówki letnie - 1

Łącznie w 2020r. przeprowadzono **18 kontroli sanitarnych** w placówkach całorocznych, będących pod stałym, bieżącym nadzorem sanitarnym. Ogółem przeprowadzono **7 kontroli sanitarnych**, **7 kontroli tematycznych**, **2 kontrole sprawdzające** i **2 kontrole** na wniosek strony w sprawie wydania opinii sanitarnej, w związku z odbiorem pomieszczeń - kontrole wspólne z pionem Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku. W roku 2020 nie odnotowano zgłoszeń interwencyjnych.

Zgodnie z oświadczeniem organu prowadzącego oraz dyrektora działalność zawiesiła Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pyrzycach Pyrzyckiego Stowarzyszenia Oświatowego ul. Lipiańska 2 74-200 Pyrzyce. Likwidacji poddane zostały 2 placówki tj. Klub dziecięcy „Promyczek” w Pyrzycach ul. Stargardzka 34, 74-200 Pyrzyce oraz Niepubliczny Żłobek „Bajeczka ul. Rejtana 6, 74-200 Pyrzyce – wykreślenie z ewidencji żłobków i klubów dziecięcych. Ponadto zgodnie z oświadczeniem organu prowadzącego działalność zawiesiły 4 świetlice środowiskowe tj. Świetlica środowiskowa w Nowielinie 74-230 Mielęcin, Świetlica środowiskowa w Letninie 74-211 Brzesko, Świetlica środowiskowa w Ryszewku 74-200 Pyrzyce, Świetlica środowiskowa w Mielęcinie 74-230 Mielęcin.

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pyrzycach objął nadzorem **3 placówki**:

- 1) Niepubliczny Żłobek „Akademia malucha” ul. Kościuszki 36, 74-200 Pyrzyce
- 2) Świetlica środowiskowa w Mechowiu 74-211 Brzesko
- 3) Świetlica środowiskowa w Pstrowicach 74-230 Mielęcin

Ponadto dla dzieci oddziału Niepublicznego Przedszkola „Akademia malucha” funkcjonującego przy ul. Poznańskiej 3 w Pyrzycach utworzono nowe pomieszczenia w

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

nowym budynku, w którym powstał Niepubliczny Żłobek „Akademia malucha” przy ul. Kościuszki 36, 74-200 Pyrzyce – przeniesienie 1 oddziału przedszkolnego Niepublicznego Przedszkola „Akademia malucha” do nowego budynku przy ul. Kościuszki 36 w Pyrzycach, 74-200 Pyrzyce.

W 2020 roku w skontrolowanych placówkach oświatowo-wychowawczych nie stwierdzono korzystania z ustępów zewnętrznych oraz niezachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych. Skontrolowane placówki posiadają podłączenie do wodociągu oraz zapewniają uczniom możliwość korzystania z sanitariatów wewnętrznych, które są usytuowane na każdej kondygnacji, wentylowane z rozdziałem na część damską i męską, odpowiednio wyposażone w środki higieny osobistej tj. mydło w płynie, papier toaletowy, ręczniki jednorazowego użytku. We wszystkich skontrolowanych placówkach oświatowych stwierdzono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym zachowane środki ostrożności przeciwko Covid-19 tj. dostęp do maseczek ochronnych i środków dezynfekcyjnych.

W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, iż **3 placówki nie posiadają** podłączenia do **sieci kanalizacyjnej**, w tym **2 obiekty posiadają** miejscowe odprowadzenie ścieków tzw. **szamba** tj. : Świetlica środowiskowa w Stróżewie, Świetlica środowiskowa w Brzezynie oraz **1 placówka posiada** własną **oczyszczalnię ścieków** tj. : Szkoła Podstawowa w Mielęcinie.

Według uzyskanych informacji od przedstawicieli kontrolowanych placówek powodem funkcjonowania obiektów bez kanalizacji jest brak kanalizacji centralnej w miejscowościach, w których znajdują się placówki.

W 2020 roku **nie odnotowano zgłoszeń** występowania **wszawicy** wśród uczniów szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych. W roku sprawozdawczym podobnie jak w roku 2019 i latach ubiegłych nie odnotowano przypadków występowania świerzbu.

W 2020r. w związku z oceną mebli szkolnych/przedszkolnych do zasad ergonomii poddano **ogółem 45** stanowisk pracy ucznia w **1 placówce – w 7 oddziałach**. Ocenę dostosowania mebli do wzrostu uczniów dokonano w oparciu o analizę pomiarów wykonanych przez personel szkoły. Oceną objęto 45 uczniów Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Pyrzycach ul. Rejtana 6, 74-200 Pyrzyce - w 7 oddziałach, na 45 stanowiskach uczniowskich. Uczniowie korzystają z mebli szkolnych dostosowanych do wzrostu, oznakowanych zgodnie z PN, prawidłowo oznakowanych i zestawionych. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. Ze względu na stan pandemii i konieczność zachowywania dystansu społecznego odstąpiono od przeprowadzenia pomiarów mebli szkolnych/przedszkolnych oraz uczniów z wykorzystaniem przymiaru wstęgowego. Z przeprowadzonych kontroli wynika, iż placówki sukcesywnie dokonują wymiany mebli szkolnych.

Rozkład zajęć lekcyjnych oceniono łącznie w **4 szkołach podstawowych** (SP w Pyrzycach ul. Rejtana 6, SP w Żabowie, SP w Mielęcinie, NSP w Pyrzycach ul. Poznańska 3). Ogółem ocenę przeprowadzono w **31 oddziałach**. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W okresie grzewczym dokonano pomiarów temperatury w **5 placówkach w 33 pomieszczeniach**. Pomiary temperatury przeprowadzone zostały w **3 szkołach podstawowych** - w 31 pomieszczeniach (Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Pyrzycach ul. Rejtana 6 – 14 pomieszczeń, SP w Mielęcinie – 10 pomieszczeń, SP w Żabowie

120

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I
GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

– 7 pom., w **2 świetlicach środowiskowych** – świetlica śr. w Żabowie – 1 pom., świetlica śr. w Brzezynie – 1 pom.). Temperatura w pomieszczeniach, w których przeprowadzono pomiary była prawidłowa. Ponadto przeprowadzono pomiar temperatury w czasie trwania wypoczynku zimowego dla dzieci i młodzieży w placówce tj. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pyrzycach ul. Poznańska 3 (Organizator - Fundacja „Realizujemy marzenia” ul. Poznańska 3, 74-200 Pyrzyce) - 1 pomieszczenie. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wszystkie skontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze funkcjonujących samodzielnie lub w zespołach zapewniają wszystkim uczniom możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach placówki. Najczęściej placówki te wyposażone są w indywidualne szafki dla uczniów umieszczone w ciągach komunikacyjnych, przeznaczone do przechowywania odzieży wierzchniej oraz podręczników i przyborów szkolnych lub uczniowie zostawiają podręczniki i przybory w klasach w wydzielonych szafkach lub szufladach.

Dzięki prowadzonym pracom remontowym stan sanitarno-higieniczny placówek oświatowo - wychowawczych z każdym rokiem ulega sukcesywnej poprawie. Placówki na bieżąco usuwają stwierdzone nieprawidłowości. W okresie sprawozdawczym wydano **9 decyzji administracyjnych**, w tym **5 decyzji merytorycznych**, w tym **2 decyzje przedłużające** termin wykonania obowiązków, w tym **1 opinię sanitarną oraz 3 decyzje płatnicze**. W bieżącym roku **zakończono 2 decyzje administracyjne**, w tym **1 decyzję z roku bieżącego** tj. ZS nr 1 w Pyrzycach ul. Lipiańska 2, 74-200 Pyrzyce oraz **1 decyzja z roku 2018** tj. Świetlica środowiskowa w Stróżewie. **W realizacji pozostają 4 decyzje** wydane w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości tj. SP im. Janusza Korczaka w Pyrzycach, Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pyrzycach, SP w Żabowie, świetlica środowiskowa w Żabowie. W związku z prowadzonym nadzorem nad placówkami oświatowo-wychowawczymi nie nałożono mandatów karnych.

Spośród skontrolowanych placówek **w 4 stwierdzono nieprawidłowości** w stanie sanitarno-technicznym użytkowanych pomieszczeń tj. SP w Żabowie, świetlica środowiskowa w Żabowie, SP nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pyrzycach, SP im. Janusza Korczaka w Pyrzycach. W pozostałych placówkach poddanych kontroli nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. Placówki zapewniają uczniom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w placówce.

Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze skontrolowane w 2020 roku zlokalizowane są w budynkach przystosowanych do potrzeb szkolnictwa i funkcjonują w prawidłowym stanie sanitarno-porządkowym.

W roku 2020 w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w placówkach oświatowo-wychowawczych stwierdzono, że 1 placówka nie posiada infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, podobnie jak w roku ubiegłym. Jest to Niepubliczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Pyrzycach mieszcząca się przy ul. Poznańskiej 3, 74-200 Pyrzyce. Szkoła zapewnia uczniom odbywanie zajęć z wychowania fizycznego poza placówką na basenie i korcie tenisowym. Pozostałe skontrolowane w 2020r. placówki posiadają odpowiednią infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Uczniowie korzystają z zespołów sportowych, pełnowymiarowych sal gimnastycznych bądź sal zastępczych. Ponadto 1 placówka korzysta dodatkowo z hali sportowej tj. Szkoła

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pyrzycach ul. Poznańska 2, 74-200 Pyrzyce.

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, iż w roku sprawozdawczym nie funkcjonowały placówki, które nie miałyby możliwości odbywania zajęć z wychowania fizycznego lub zajęć ruchowych. Wszystkie skontrolowane placówki posiadają pełnowymiarową salę gimnastyczną lub salę zastępczo-rekreacyjną. Nie funkcjonują placówki, w których zajęcia z wychowania fizycznego odbywają w ciągach komunikacyjnych. Poddane kontroli przedszkola posiadają salę do odbywania zajęć ruchowych lub duże sale dydaktyczne z wydzielonym kącikiem do gimnastyki. Świetlice środowiskowe często posiadają do dyspozycji duże sale dydaktyczne z możliwością odbywania zajęć z elementami ruchu lub w sąsiedztwie plac zabaw lub boisko. Wszystkie skontrolowane przedszkola dysponują terenem rekreacyjnym bądź placem zabaw, wyposażonym w sprawne urządzenia i sprzęt do zabaw posiadające odpowiednie certyfikaty, zapewniające bezpieczeństwo. Teren placów ogrodzony, zabezpieczony przed zanieczyszczeniami, bez możliwości wprowadzania zwierząt na teren placówki. Piaskownice z wystarczającą ochroną przed zanieczyszczeniami odchodami zwierząt i ptaków, w których wymiany piasku dokonuje się regularnie raz w roku przed rozpoczęciem sezonu zabaw w piaskownicy, co zostało potwierdzone przedstawionymi do wglądu fakturami na zakup i wymianę piasku, wystawionymi przez specjalistyczne firmy. Natomiast ewentualne nieczystości są usuwane i wygrabiane na bieżąco. W roku sprawozdawczym najczęściej piaskownice były wyłączone z użytkowania w celu zwiększenia bezpieczeństwa przed zakażeniem COVID-19.

W roku sprawozdawczym oceniono system opieki medycznej nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym funkcjonujący w szkołach wszystkich typów.

W skontrolowanych placówkach funkcjonuje ogółem 6 gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej, w tym w 3 szkołach podstawowych (SP z Oddziałami Integracyjnymi w Pyrzycach, SP im. Janusza Korczaka w Pyrzycach, SP w Żabowie), 2 zespołach szkół (Zespół szkół nr 1 w Pyrzycach, Zespół szkół nr 2 CKU w Pyrzycach), w 1 placówce opiekuńczo-wychowawcza wsparcia dziennego (Ośrodek Rehabilitacyjno-Szkolno-Wychowawczy w Nowielinie). W pozostałych placówkach pielęgniarki sprawują nadzór nad uczniami w pomieszczeniach zastępczych, takich jak pokoje nauczycielskie, pokoje pedagogów szkolnych.

W kontrolowanych placówkach prowadzono **nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi**. W 2 szkołach podstawowych stosowano substancje chemiczne i ich mieszaniny tj. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Pyrzycach ul. Rejtana 6, 74-200 Pyrzyce, Szkoła Podstawowa w Mielęcinie ul. Główna 72, 74-230 Mielęcin. Na podstawie przeprowadzonych kontroli we wszystkich pracowniach chemicznych znajdował się spis aktualnie stosowanych w trakcie zajęć substancji chemicznych, okazano do wglądu aktualne karty charakterystyk stosowanych preparatów chemicznych. Substancje zostały oznakowane w sposób trwały, wyraźny w odpowiednich opakowaniach, w wydzielonych pomieszczeniach lub szafach zamykanych na klucz, zabezpieczonych przed dostępem osób postronnych. W 1 placówce tj. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka ul. Rejtana 6 w Pyrzycach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian i sufitu w magazynku pomocniczym znajdującym się przy pracowni chemicznej na II piętrze, gdzie znajduje się

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

szafa z preparatami chemicznymi, niewłaściwy stan sanitarno-techniczny zlewu laboratoryjnego znajdującego się w magazynku pomocniczym przy pracowni chemicznej oraz niewłaściwy stan sanitarno-techniczny powierzchni rury kanalizacyjnej w magazynku pomocniczym – wszczęto postępowanie administracyjne.

W wyniku kontroli stwierdzono systematyczną poprawę stanu sanitarno-technicznego obiektów szkolnych. Wszystkie placówki zapewniają bezpieczne warunki higieniczno-sanitarne swoim uczniom/przedszkolakom.

W 2020 roku odnotowano ogółem **2 zgłoszenia turnusów wypoczynku letniego i zimowego** w elektronicznej bazie MEN na terenie gminy Pyrzyce tj. akcja letnia – 1 zgłoszenie, akcja zimowa – 1 zgłoszenie).

W czasie ferii zimowych 2020r. na terenie Gminy Pyrzyce odnotowano 1 zgłoszenie wypoczynku zimowego w elektronicznej bazie Ministra Edukacji Narodowej. Ogółem przeprowadzono 1 kontrolę zgłoszonej półkolonii. W Niepublicznej Szkole Podstawowej w Pyrzycach ul. Poznańska 3 zorganizowana została półkolonia dla dzieci i młodzieży przez Fundację Oświatową „Realizujemy Marzenia” w Pyrzycach z siedzibą przy ul. Poznańska 3. Obiekt będący pod stałym bieżącym nadzorem PSSE w Pyrzycach. Zajęcia odbywały się w drugim tygodniu ferii zimowych od dnia 17 do 21 lutego 2020r., codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-15:00. Zajęcia prowadzone były zgodnie z ramowym programem wypoczynku w formie nauki poprzez zabawę j. niemieckiego, naukę spędzania wolnego czasu i zabawy bez telefonów komórkowych i urządzeń tego typu, zajęć tematycznych dotyczących uzależnień, zajęć plastycznych i sportowych – spacer, zabawy na placu zabaw. Ponadto w dniu 20 lutego 2020r. odbył się całonocny wyjazd autokarem do Berlina w celu zwiedzania Naturkunde Museum i Legoland Discovery oraz spacer po mieście. Liczba zatrudnionych pracowników wypoczynku: 1 kierownik półkolonii, 2 opiekunów, 3 pracowników obsługi - badania lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych zatrudnionego personelu aktualne. Zajęcia odbywały się pod nadzorem wykwalifikowanych opiekunów, według opracowanego harmonogramu zajęć. W czasie zajęć prowadzone było dożywianie w formie całonocnego wyżywienia. Dla uczestników wypoczynku zapewnione zostało śniadanie i obiad dwudaniowy tj. zupa i II danie oraz podwieczorek. Posiłki przygotowywane były przez personel kuchenny firmy Kuchnia Centralna P.H.U. PRESTO Grzegorz Sołoducha w budynku Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Leonida Teligii przy ul. Poznańskiej 2 w Pyrzycach, 74-200 Pyrzyce. Posiłki dostarczane środkiem transportu firmy cateringowej w specjalnych termosach i spożywane przez dzieci w sali zajęć. Liczba zgłoszonych uczestników wypoczynku 15 osób w przedziale wiekowym od 7 do 11 lat. Okazano do wglądu karty kwalifikacyjne wszystkich zgłoszonych uczestników wypoczynku, ramowy harmonogram zajęć, regulamin wypoczynku, dziennik zajęć oraz pozytywną opinię Państwowej Straży Pożarnej. Organizator wypoczynku nie zapewniał noclegu. Po zakończonych zajęciach dzieci były odbierane przez rodziców i wracały do domów. Opieka medyczna dla uczestników półkolonii zapewniona została w ZOZ „Medicus” A. Hajduła ul. Poznańska w Pyrzycach. W czasie trwania półkolonii nie odnotowano zachorowań, hospitalizacji, wypadków, urazów i zatruc pokarmowych. Zapewniono pomieszczenia higieniczno-sanitarne zlokalizowane w obiekcie z podziałem na część damską i męską, wyposażone w umywalki do mycia rąk oraz ustępy. Ściany i posadzki zmywalne, odporne na działanie

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

wilgoci i środków dezynfekcyjnych. W pomieszczeniach zapewniono środki higieny indywidualnej, tj. mydło w płynie, papier toaletowy, ręczniki papierowe. Bieżąca czystość i porządek zachowane. Pomieszczenia wentylowane, zapewniona wentylacja grawitacyjna. Punkty wodne wyposażone w bieżącą ciepłą i zimną wodę. W dniu kontroli urządzenia sanitarne utrzymane w czystości oraz w stanie pełnej sprawności technicznej.

Na terenie gminy Pyrzyce odnotowano 1 zgłoszenie wypoczynku letniego w elektronicznej bazie wypoczynku MEN . Wypoczynek zorganizowany został w formie półkolonii w miejscu zamieszkania przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pyrzycach ul. Rolna 5, 74-200 Pyrzyce w terminie od 17.08.20 do 21.08.2020r. W zajęciach uczestniczyło 20 dzieci w wieku od 7 do 14 lat, w tym 6 chłopców i 14 dziewczynek. Zajęcia prowadzone były w formie zajęć sportowych tj. gimnastyka, zumba, gry i zabawy rekreacyjno-sportowe w hali Widowiskowo-Sportowej w Pyrzycach ul. Rolna 5 oraz na Stadionie Miejskim w Pyrzycach ul. Sportowa 5. Obiekty te należą do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Pyrzycach, który był organizatorem wypoczynku. Ponadto prowadzone były zajęcia muzyczne – karaoke, plastyczno-techniczne pod hasłem "moja kreatywność" – rękodzieło oraz "Wielka maskarada" – konkurs na najlepsze eko ubranie, kulinarne tj. nauka i inspiracja z przygotowywania posiłków. Odbyła się także zaplanowane w harmonogramie jednodniowe wyjazdy do Szczecina "Fabryka inspiracji" i Rejs statkiem po Odrze oraz do Płonia – "Pszczelarstwo Dawniej i Dziś". Wszystkie zajęcia odbywały się pod nadzorem wykwalifikowanych opiekunów zgodnie z opracowanym harmonogramem zajęć. Dokumentacja medyczna do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu aktualna. Zapewniono sprawne, czyste, dezynfekowane urządzenia sanitarne. Podczas wypoczynku zapewniono na miejscu całodienne wyżywienie w formie śniadania, II śniadania i obiadu dwudaniowego. Posiłek przygotowywany był przez firmę "Kuchnia Domowa" Grzegorz Sołoducha ul. Poznańska 2, 74-200 Pyrzyce. Stan sanitarny placówki prawidłowy. Zapewniono odpowiednie warunki do organizacji letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

W roku 2020 podobnie jak w roku ubiegłym do PPIS nie wpłynęła interwencja dot. nieprawidłowych warunków sanitarno higienicznych w placówkach wypoczynku. Ponadto w czasie wypoczynku nie odnotowano zgłoszeń zachorowań lub urazów wśród uczestników wypoczynku.

Ze względu na panujący stan epidemii COVID-19 w Polsce organizatorzy wypoczynku zorganizowali wypoczynek zgodnie z Wytycznymi przeciwepidemicznymi GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży. Zapewniony został swobodny dostęp do środków higieny indywidualnej tj. mydła w płynie, płynu do dezynfekcji rąk, bieżącej ciepłej wody oraz ręczników jednorazowych. Prowadzono monitoring prac porządkowych na terenie miejsca wypoczynku. Zapewniono w dostatecznej ilości sprzęt i środki niezbędne do zachowania czystości. Wydzielono pomieszczenie do przechowywania sprzętu porządkowego i środków czystości. Dodatkowemu czyszczeniu i dezynfekcji poddane zostały powierzchnie wspólne, dotykowe tj. poręcze, klamki, włączniki, blaty. W miejscach ogólnodostępnych umieszczony został wykaz numerów alarmowych oraz instrukcje prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk oraz zdejmowania i zakładania maseczki. W obiektach wydzielono pomieszczenie przeznaczone do izolacji dla osób z objawami wskazującymi podejrzenie choroby zakaźnej. Ponadto zgodnie z wytycznymi przeciwepidemicznymi opracowane zostały Procedury postępowania na wypadek podejrzenia wystąpienia zakażenia wirusem

SarsCoV-2 u uczestnika wypoczynku lub kadry. Organizatorzy wszystkich skontrolowanych półkolonii zapewnili odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne uczestnictwa dzieci i młodzieży w zajęciach. W skontrolowanych turnusach nie odnotowano nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym obiektów, jak również w dokumentacji zatrudnionej kadry pedagogicznej. W związku z powyższym nie prowadzono postępowania administracyjnego w powyższym zakresie, nie nałożono mandatów karnych na organizatorów wypoczynku oraz nie prowadzono kontroli interwencyjnych.

Działalność w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Realizacja zadań ustawowych w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wpływa na zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w planowaniu przestrzennym, projektowaniu obiektów budowlanych oraz w obiektach dopuszczanych do użytkowania. Ponadto w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć, działanie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przyczynia się do podejmowania działań redukujących niekorzystny wpływ tych przedsięwzięć na zdrowie i warunki życia ludzi.

W 2020 roku na terenie gminy Pyrzyce dopuszczono do użytkowania 5 lokali:

- kontener biurowy wraz z przebudową hali produkcyjnej na dz. nr ewid. 98 w obrębie ewid. 5 Pyrzyce, gm. Pyrzyce” (inwestor: Backer OBR Sp. zo.o. ul. Głowackiego 39, 74-200 Pyrzyce)
- zakład przetwórstwa rybnego z niezbędną infrastrukturą drogową i techniczną Pyrzyce ul. Stargardzka 55, dz. nr 43, 42/3, 42/1, obręb Pyrzyce2” – I ETAP (inwestor: Feldt's Poland sp.zo.o. ul. Grzybowska 2/29,00-131 Warszawa),
- hala produkcyjna elementów konstrukcji stalowych z częścią socjalno-biurową wraz z instalacjami, szczelnym zbiornikiem na nieczystości ciekłe, zbiornikiem zamkniętym p-poż.i zagospodarowaniem terenu oraz zjazdem dz. 46/5, 45dr. obręb 2 Pyrzyce“. – I ETAP (inwestor: STRON-BUD S.C. Czesław Stroński i Rafał Stroński, ul. Rycerza Przybora 31, 74-200 Pyrzyce),
- zakład przetwórstwa rybnego z niezbędną infrastrukturą drogową i techniczną Pyrzyce ul. Stargardzka 55, dz. nr 43, 42/3, 42/1, obręb Pyrzyce 2 – II ETAP (część produkcyjna), (inwestor: Feldt's Poland sp.zo.o. ul. Grzybowska 2/29,00-131 Warszawa)
- budynek usługowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną (ŻŁOBEK) ul. Kościuszki 36, 74-200 Pyrzyce (inwestor: Fundacja Oświatowa Realizujemy marzenia , ul. Poznańska 3, 74-200 Pyrzyce),

Działalność w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

W 2020 roku pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu pyrzyckiego realizował zadania ukierunkowane głównie na:

1. Popularyzowanie zasad zdrowego stylu życia mieszkańców poprzez:
  - zapobieganie następstwom palenia tytoniu,
  - rozwijanie aktywności fizycznej,
  - kształtowanie nawyków prawidłowej postawy
  - zapobieganie chorobom przewlekłym w tym nowotworom.
2. Zwiększanie bezpieczeństwa dzieci podczas wycieczek letniego i zimowego poprzez prelekcje oraz artykuły na stronach internetowych skierowane do uczniów szkół podstawowych na temat zasady bezpiecznego spędzania wolnego czasu w domu oraz podczas wyjazdów.
3. Profilaktykę używania „Nowych Narkotyków” poprzez wzrost wiedzy i świadomości młodzieży, nauczycieli oraz rodziców na temat aspektów zdrowotnych i prawnych stosowania tego rodzaju substancji.
4. Promowanie szczepień ochronnych poprzez współpracę z placówkami oświaty. Przeprowadzanie dystrybucji materiałów edukacyjnych oraz porad w kierunku realizowanych programów.
5. Profilaktykę zachorowań na COVID-19 poprzez akcje mające na celu ograniczenie skutków rozprzestrzeniania się zakażeń SARS-CoV-2 wśród ludzi.

I. Główne programy prozdrowotne realizowane na terenie Gminy Pyrzyce:

- Program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów pt. „Czyste powietrze wokół nas” (Gmina Pyrzyce)
Zasięg w roku szkolnym 2019/20

Program w danym okresie sprawozdawczym realizowało 6 placówek a w tym 326 odbiorców. W realizacji programu przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów oraz realizatorów, w ilości 8 osób.

Jedno spektakularne działanie PSSE w programie:

Dnia 06.11.2019 r. w Starostwie Powiatowym w Pyrzycach zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu. Przedstawiono cele i założenia programu oraz omówiono wytyczne do realizacji. Podczas szkolenia wykorzystano własną prezentację multimedialną.

- Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę” (Gmina Pyrzyce)

Zasięg w roku szkolnym 2019/20

Program w danym okresie sprawozdawczym realizowało 4 placówek a w tym 285 odbiorców. W realizacji programu przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów oraz realizatorów, w ilości 13 osób.

Jedno spektakularne działanie PSSE w programie:

123

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I
GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

Dnia 06.11.2019 r. w Starostwie Powiatowym w Pyrzycach zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu. Przedstawiono cele i założenia programu oraz omówiono wytyczne do realizacji. Podczas szkolenia wykorzystano własną prezentację multimedialną.

- Program edukacji antytytoniowej dla IV klas szkół podstawowych pt. **„Bieg po zdrowie”**

Zasięg w roku szkolnym 2019/20

Do programu w danym okresie sprawozdawczego przystąpiło 3 placówek a w tym 170 dzieci. W realizacji programu przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów oraz realizatorów, w ilości 13 osób.

Jedno spektakularne działanie PSSE w programie

Dnia 13.11.2019 r. przeprowadzono działania edukacyjne w Szkole Podstawowej w Okunicy w formie warsztatów. Zajęcia dotyczyły nowych zagrożeń dla zdrowia publicznego w postaci e-papierosów. Zwrócono szczególną uwagę na problem używania e-papierosów oraz ryzyko zdrowotne związane z ich używaniem w sposób aktywny lub bierny. Na koniec przypomniano o miejscach w których obowiązuje całkowity zakaz palenia tytoniu i papierosów elektronicznych oraz poinformowano o karach pieniężnych za nieprzestrzeganie zakazu.

- Program edukacyjny **„Trzymaj Formę!”**.

Realizacja programu została zawieszona do końca czerwca 2020,

- **„Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”**

Mierniki za rok 2020: nie dotyczy

Realizacja kampanii „Mam czas rozmawiać” zasięg/mierniki: nie dotyczy

Wybrane 2 działania:

W 2020 roku kalendarzowym nie wykonano działań związanych z Krajowy Programem Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV. Działania w okresie sprawozdawczym skupione były w stronę ograniczania rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 wśród ludzi.

- Program **„ARS, czyli jak dbać o miłość?”**

Zasięg w roku szkolnym 2019/20

Program w Gminie Pyrzyce realizowała 1 placówka a w niej 29 uczniów z klas szkoły średniej. W realizacji programu przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów oraz realizatorów, w ilości 13 osób.

Jedno spektakularne działanie PSSE w programie

Dnia 17.09.2019 r. w Zespole Szkół Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Tadeusza Kościuszki w Pyrzycach przeprowadzono naradę z pedagogiem szkolnym. Podczas spotkania omówiono wyjątkowość programu polegającą na nowoczesnym podejściu do profilaktyki uzależnień. Udzielono instruktażu i przedstawiono sposób zgłaszania placówki oraz ewaluacji omawianego programu. Ponadto zachęcono do współpracy w zakresie akcji profilaktycznych związanych z zażywaniem tzw. „dopalaczy” (cały rok szkolny), profilaktyki grypy i chorób zakaźnych (październik, listopad, grudzień), kampanii społecznej w ramach obchodów „Światowego Dnia Rzucania Palenia 2019” (listopad) oraz Krajowego Programu Zwalczania AIDS i zapobiegania Zakażeniom HIV (listopad – grudzień).

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

- **Wojewódzki Przedszkolny Program Zdrowia Jamy Ustnej i Zapobiegania Próchnicy „Zdrowe zęby mamy – marchewkę zajadamy”.**

Zasięg w roku szkolnym 2019/20

Do programu w danym okresie sprawozdawczego przystąpiła 1 placówka a w tym 134 uczniów. W realizacji programu przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów oraz realizatorów, w ilości 8 osób.

Jedno spektakularne działanie PSSE w programie

Dnia 06.11.2019 r. w Starostwie Powiatowym w Pyrzycach zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu. Przedstawiono cele i założenia programu oraz omówiono wytyczne do realizacji. Podczas szkolenia wykorzystano własną prezentację multimedialną.

- **Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych, w tym „nowych narkotyków” dla uczniów szkół gimnazjalnych pt. „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”.**

Zasięg w roku szkolnym 2019/20 –placówki deklarujące realizację

Program w danym okresie sprawozdawczego realizowało 8 placówek a w tym 316 odbiorców. W realizacji programu przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów oraz realizatorów, w ilości 13 osób.

Jedno spektakularne działanie PSSE w programie:

Dnia 20.01.2020 r. w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Leonida Teligii w Pyrzycach, przeprowadzono prelekcję związaną z zagrożeniami wynikającymi z używania substancji psychoaktywnych w tym alkoholu, nowych narkotyków, leków. Omówiono zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w przypadku zatruc z użyciem substancji psychoaktywnych. Zapoznano ze skutkami zdrowotnymi i społecznymi używania substancji psychoaktywnych. Wskazano adresy stron internetowych oraz numery infolinii, gdzie można uzyskać pomoc w zakresie uzależnień.

II. Główne akcje realizowane na terenie Gminy Pyrzyce:

1. Bezpieczne Ferie

Cel i adresaci akcji: poprawa bezpieczeństwa uczestników wycieczki zimowego, szczególnie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Adresatami są dzieci planujący wycieczkę oraz organizatorzy wycieczki zimowego(osoby dorosłe).

Mierniki za 2020 r.:(styczeń, luty)

w okresie sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 17 działań skierowanych do 528 osób. Wśród działań możemy wyróżnić narady, prelekcje, wykłady, instruktaże, dystrybucje, pisma intencyjne do samorządów, mediów oraz zamieszczanie informacji na stronach internetowych.

Wybrane 2 działania:

- dnia 31.01.2020 r. w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Leonida Teligi w Pyrzycach, w związku z akcją „Bezpieczne Ferie 2020” we współpracy z przedstawicielem Komendy Powiatowej w Pyrzycach przeprowadzono 2 wykłady związane z poprawą bezpieczeństwa dzieci w czasie ferii zimowych. Działania dotyczyły zagrożeń związanych ze specyfiką ferii zimowych. Przedstawiono zasady bezpiecznego zachowania podczas

124

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I
GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

spędzania wolnego czasu, zabawy, wyjazdów. Przypomniano numery telefonów alarmowych i pouczono jak należy postępować w chwilach zagrożenia.

- dnia 19.02.2020 r. w Niepublicznej Szkole Podstawowej nr 1 w Pyrzycach w związku z poprawą bezpieczeństwa dzieci w czasie wycieczki zimowej, przeprowadzono z kierownikiem półkolonii instruktą oraz przekazano materiały do dystrybucji dla dzieci i młodzieży korzystających z wycieczki w ramach akcji „Bezpieczne ferie” 2020 (15 osób). Podczas instruktarzu omówiono zasady bezpiecznego spędzania czasu wolnego oraz profilaktykę grypy i chorób grypopodobnych na podstawie dystrybuowanych materiałów. Zwrócono uwagę na profilaktykę zażywania nowych środków zastępczych tzw. dopalaczy i innych środków psychoaktywnych będących zainteresowaniem młodzieży. Przypomniano telefony zaufania gdzie można uzyskać potrzebną pomoc.

2. Europejski Tydzień Szczepień, w tym akcja „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”.

Cel i adresaci akcji:

Celem jest podniesienie świadomości społecznej w zakresie szczepień ochronnych oraz ich propagowania jako najskuteczniejszej i najbardziej opłacalnej formy zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom, ze szczególnym uwzględnieniem grup ryzyka, do których trudno dotrzeć oraz osób, które z różnych przyczyn sprzeciwiają się idei szczepień.

Mierniki: w związku z stanem epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 i tym samym ograniczeniami w funkcjonowaniu placówek, nie udało się przeprowadzić działań w roku 2020 r.

3. Światowy Dzień Zdrowia 2020

Cel i adresaci akcji: celem akcji jest zwrócenie szczególnej uwagi na problemy zdrowotne społeczeństw na świecie. Każdego roku motyw przewodni poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy obszar problemów w obszarze zdrowia publicznego. W bieżącym roku tematem przewodnim Światowego Dnia Zdrowia (World Health Day) i zarazem hasłem tegorocznych obchodów jest „docenienie pielęgniarek i położnych”. Adresatem jest społeczność lokalna.

Mierniki: w roku 2020 przeprowadzono łącznie 3 działania skierowane do 13 odbiorców. Wśród działań możemy wyróżnić zamieszczenie informacji na stronie internetowej, pisma intencyjne do samorządów oraz placówek leczniczych

Wybrane 1 działanie:

- dnia 08.04.2020 r. w związku z Światowym Dniem Zdrowia zamieszczono informacje na stronie internetowej PSSE w Pyrzycach. Zawarto w nich podstawowe informacje dot. znaczenia akcji oraz ogłoszono temat przewodni. Do szerszy informacji odesłano do źródłowej strony WHO

4. Światowy Dzień bez Tytoniu 2020

Cel i adresaci akcji:

Celem Światowego Dnia Bez Tytoniu jest przyczynienie się do ochrony zdrowia przed skutkami zdrowotnymi, społecznymi i ekonomicznymi wynikającymi z narażenia na dym tytoniowy.

Mierniki: w roku 2020 r. przeprowadzono łącznie 1 działanie. Działanie dotyczyło zamieszczenia na stronie internetowej artykułu związanego z tematem.

Wybrane 1 działanie:

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

- dnia 29.05.2020 r. w związku z Światowym Dniem bez Tytoniu zamieszczono artykuł na stronie internetowej PSSE w Pyrzycach. Zawarto w nim podstawowe informacje dot. znaczenia akcji oraz podano możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy osobom palącym lub poszukującym pomocy dla swoich bliskich.

5. Bezpieczne Wakacje

Cel i adresaci akcji: poprawa bezpieczeństwa uczestników wypoczynku letniego, szczególnie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Adresatami są dzieci planujący wypoczynek oraz organizatorzy wypoczynku letniego (osoby dorosłe).

Mierniki za 2020 r.:(czerwiec, lipiec, sierpień)

w okresie sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 18 działań skierowanych do 31 odbiorców. Wśród działań możemy wyróżnić instruktaże, dystrybucje materiałów, zamieszczanie informacji na stronach internetowych, ekspozycje wizualne w postaci gazetki, konkursy, listy intencyjne do samorządów lokalnych oraz mediów.

Wybrane 2 działania:

- dnia 14.07.2020 r. w związku z rozpoczętą kampanią „BEZPIECZNIE WAKACJE – PRZEPIS GIS”, przesłano do samorządów lokalnych informacje nt. barszczu Sosnowskiego kierowane docelowo do rodzin korzystających z różnych form wypoczynku wakacyjnego. Jednocześnie zwrócono się z prośbą o zamieszczenie załączonych materiałów na stronach internetowych.

- dnia 24.07.2020 r. wystosowano list intencyjny do 4 mediów lokalnych. Działanie dotyczyło promowania konkursu na teledysk z gatunku muzyki rap o tematyce profilaktyki używania nowych narkotyków pt. „Nakręć się na RAP”. Organizatorem konkursu był Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie we współpracy z Polskim Towarzystwem Higienicznym Oddział w Szczecinie.

6. Światowy Dzień bez Tytoniu 2020

Cel i adresaci akcji:

Celem Światowego Dnia Rzucania Palenia jest przyczynienie się do ochrony zdrowia przed skutkami zdrowotnymi wynikającymi z narażenia na dym tytoniowy.

Mierniki: w związku z stanem epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 i tym samym wzmożonymi działaniami ograniczającymi rozprzestrzeniania się zachorowania na COVID-19 wśród ludzi nie udało się przeprowadzić działań w roku 2020 r.

7. Profilaktyka chorób zakaźnych (grypa, odra)

Cel i adresaci akcji: działania mające na celu zwiększaniu świadomości profilaktyki grypy w oparciu o objawy, przebieg i szczepienia. Adresatami programu są dzieci w wieku przedszkolnym oraz szkolnym, rodzice i opiekunowie dzieci, nauczyciele.

Mierniki za 2020: w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 15 działań skierowanych do 525 osób. Wśród działań możemy wyróżnić wykłady, prelekcje, ekspozycje wizualne w postaci gazetki oraz dystrybucje materiałów edukacyjnych.

Wybrane 1 działanie

- dnia 31.01.2020 r. w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Leonida Teligii w Pyrzycach, przeprowadzono wykład dla uczniów klas II i III, w której uczestniczyło 147 uczniów. Przeprowadzono działania edukacyjne związane z profilaktyką grypy. Omówiono objawy grypy oraz drogi szerzenia. Zapoznano z ogólnymi zasadami profilaktyki. Przypomniano o zasadach kichania w rękaw w okolicy przedramienia, a nie w dłonie.

125

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I
GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

Popularyzowano korzyści związane ze szczepieniami ochronnymi. Dokonano dystrybucji dot. szczepień zawartych w rozdzielniku.

8. Program edukacyjny „Znamie! Znam je!”

Cel i adresaci akcji: działania mające na celu zwiększaniu świadomości profilaktyki nowotworów skóry (czerniaka) w związku z kampanią „Znamie! Znam je?”. Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych.

Mierniki za 2020: w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 5 działań skierowanych do 6 odbiorców. Wśród działań możemy wyróżnić listy intencyjne do szkół ponadpodstawowych, narady oraz dystrybucję materiałów.

Wybrane 1 działanie:

- dnia 30.01.2020 r. przeprowadzono naradę z koordynatorem projektu w Zespole Szkół nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Tadeusza Kościuszki w Pyrzycach. Podczas narady przedstawiono realizatorów oraz patronatów honorowych obu programów. Omówiono cele programu, główne założenia oraz grupę odbiorców. Wstępnie ustalono grupę odbiorców biorących udział w kampanii. Przedstawiono oprzyrządowania do realizacji interwencji programowej. Zapoznano z czasem realizacji programów i obowiązkiem sprawozdawczym po realizacji. Ponadto zaproszono na konferencję dla realizatorów programów edukacyjnych w/w programów. Poinformowano iż spotkanie ma charakter szkoleniowy nowo powstałych programów. Omówiono szczegółowo program, podano miejsce i czas trwania konferencji. Przekazano kartę zgłoszenia uczestników oraz program konferencji.

9. Program edukacyjny „Postępowanie WZW”

Cel i adresaci akcji: działania mające na celu zwiększaniu świadomości profilaktyki chorób zakaźnych (zachorowań na WZW) w związku z kampanią „Postępowanie WZW”. Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych.

Mierniki za 2020: w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 5 działań skierowanych do 6 odbiorców. Wśród działań możemy wyróżnić listy intencyjne do szkół ponadpodstawowych, narady oraz dystrybucję materiałów.

Wybrane 1 działanie:

- dnia 30.01.2020 r. przeprowadzono naradę z koordynatorem projektu w Zespole Szkół nr 1 im. Noblistów Polskich w Pyrzycach. Podczas narady przedstawiono realizatorów oraz patronatów honorowych obu programów. Omówiono cele programu, główne założenia oraz grupę odbiorców. Wstępnie ustalono grupę odbiorców biorących udział w kampanii. Przedstawiono oprzyrządowania do realizacji interwencji programowej. Zapoznano z czasem realizacji programów i obowiązkiem sprawozdawczym po realizacji. Ponadto zaproszono na konferencję dla realizatorów programów edukacyjnych w/w programów. Poinformowano iż spotkanie ma charakter szkoleniowy nowo powstałych programów. Omówiono szczegółowo program, podano miejsce i czas trwania konferencji. Przekazano kartę zgłoszenia uczestników oraz program konferencji.

10. Działania związane z epidemią koronawirusa

Cel i adresaci akcji: działania mające na celu zwiększania świadomości profilaktyki zachorowań oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń SARS-CoV-2 wśród ludzi

Mierniki za 2020: w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 5 akcje związane z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2.

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

- w akcji skierowanej do pracowników Komendy Powiatowej Policji w Pyrzycach przeprowadzono 3 prelekcje w związku z ograniczeniem rozprzestrzeniania się Koronawirusa SARS-CoV-2 wśród ludzi. W prelekcjach łącznie wzięło udział 48 funkcjonariuszy oraz pracowników KPP w Pyrzycach;
- w akcji „Fizjoterapia w czasach epidemii - materiał edukacyjny z instruktażem ćwiczeń”, mając na uwadze aktualną sytuację epidemiczną i związany z nią poziom stresu, przeprowadzono interwencja nieprogramowa mającą na celu zachęcenie osób starszych do wspólnej aktywności fizycznej. W akcji przeprowadzono 1 działanie. Na stronie internetowej PSSE w Pyrzycach zamieszczono film instruktażowy zachęcający do ćwiczeń ogólnousprawniających, które w odbywaniu izolacji domowej, kwarantanny domowej lub ograniczonej aktywności fizycznej wzmacniają mięśnia które mogą ulec osłabieniu w czasie zaistniałej sytuacji
- w akcji „Pierwszy kontakt medyczny z małym dzieckiem” skupiono się na postępowaniu podczas pierwszego kontaktu medycznego z małym dzieckiem. Przedstawiono informacje dotyczące interwencji na stronie internetowej PSSE w Pyrzycach oraz rozesłano w formie listów intencyjnych do szkół.
- w akcji „Postępowanie ze zużytymi rękawiczkami oraz maskami jednorazowymi” przeprowadzono działania mające na celu przedstawienie zasad postępowania ze zużytymi rękawiczkami oraz maskami jednorazowymi. W akcji przeprowadzono 11 działań, wśród których możemy wymienić takie działania jak: zamieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE w Pyrzycach, wystosowanie listów intencyjnych do samorządów lokalnych oraz zakładów pracy, przeprowadzenie instruktaży oraz dystrybucji materiałów.
- w akcji „#BezpiecznyPowrótDoSzkoły” mająca na celu przedstawienie najważniejszych zasady bezpieczeństwa jakie będą obowiązywać w placówkach oświatowych w czasie trwającej epidemii, przeprowadzono 6 działań. Wśród nich możemy wymienić: listy intencyjne do samorządów oraz mediów lokalnych, instruktaże oraz zamieszczanie informacji na stronie internetowej PSSE w Pyrzycach.

III. Współpraca

W realizacji interwencji programowych i nieprogramowych współpracowano z pionem Higieny Higieny Pracy w zakresie wspólnych prelekcji na temat ryzykownych zachowań wśród młodych oraz akcji w formie prelekcji skierowanych do pracowników Komendy Powiatowej Policji w Pyrzycach związanych z ograniczeniem rozprzestrzeniania się Koronawirusa SARS-CoV-2 wśród ludzi. W ramach działań z zakresu ochrony i promocji zdrowia kontynuowano współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego (6 Urzędów Gmin oraz Starostwo Powiatowe), placówkami służby zdrowia, placówkami oświatowo-wychowawczymi, Komendą Powiatową Policji, Pyrzyckim Domem Kultury, Domami seniora w Gminie Pyrzyce (2) oraz lokalnymi środkami masowego przekazu.

Podsumowanie i wnioski.

W roku 2020 kontynuowano działania edukacyjne dotyczące programów prozdrowotnych oraz interwencji akcyjnych. W roku sprawozdawczym wśród działań Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia napotkano na trudności wywołane przez wzmożoną transmisję koronawirusa SARS-CoV-2 wśród ludzi i tym samym zachorowań na COVID-19.

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ MIASTA I GMINY PYRZYCE W ROKU 2020

W związku z wprowadzonym stanem epidemii w kraju, ograniczono funkcjonowanie placówek oświatowo-wychowawczych co ograniczyło znacznie ilość zaplanowanych akcji. Część placówek realizowała zajęcia na zasadach zdalnych, w co zaangażowali się rodzice podopiecznych (np. przekazywanie nadesłanych zadań przez nauczycieli). W wyniku akcji przeprowadzono drogą elektroniczną poprzez listy intencyjne oraz zamieszczanie informacji na stronach internetowych. Współpracowano wówczas z samorządami lokalnymi, mediami, placówkami ZOZ, placówkami oświatowo-wychowawczymi, placówkami domów kultury, domami seniora oraz zakładami pracy.

Kierunki działań Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia dostosowane były do potrzeb zdrowotnych ludności. Ponadto działalność ściśle związana była z aktualnymi problemami i potrzebami zdrowotnymi społeczności lokalnej.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Pyrzycach

mgr Iga Słodrewnicz

